

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
Протокол № 1

від «31» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Ужгородського ліцею №12
Ярина ХАРІНА
«31» серпня 2026 р.

Наказ №129-од від 31 серпня 2026 р.

МП

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА на 2026-2027 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

І, II СТУПЕНЯ
ЗА ЦИКЛАМИ:
1-2, 3-4, 5-6, 7-9 КЛАСИ

ЗМІСТ

ВСТУП

- 1.1. ВСТУПНА ЧАСТИНА
- 1.2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
- 1.3. ПРИЗНАЧЕННЯ ПРОГРАМИ, ПРИНЦИПИ АВТОНОМІЇ ТА МЕХАНІЗМ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
- 1.4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ І. ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ТА ЗАСОБИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

- ✚ МЕТА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ;
 - ✚ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ;
 - ✚ МІСІЯ ТА ВІЗІЯ;
 - ✚ ЦІННОСТІ ЗАКЛАДУ
 - ✚ ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- 1.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
 - 1.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
 - 1.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РІЗНИХ ФОРМАХ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ
 - 1.5. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
 - 1.6. ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
 - 1.7. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ НА 2026/2027 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
 - 1.8. СТРУКТУРА 2026/2027 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ
 - 1.9. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. РЕЖИМ РОБОТИ
 - 1.10. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. РЕЖИМ РОБОТИ
 - 1.11. ПОРЯДОК ПОДІЛУ КЛАСІВ НА ГРУПИ
 - 1.12. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ОСНОВНОЇ І СТАРШОЇ ШКОЛИ
 - 1.13. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ
 - 1.14. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

РОЗДІЛ ІІ. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

- 2.1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ І СТУПЕНЯ
- 2.2. МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗА ШИЯНОМ Р.Б.
- 2.3. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 1–2 КЛАСІВ (АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВИЙ ЦИКЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ)
- 2.4. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 3–4 КЛАСІВ (ОСНОВНИЙ – ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК, ОТРИМАНИХ В ПЕРШОМУ ЦИКЛІ)

РОЗДІЛ ІІІ. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НУШ (5–6, 7–9 КЛАСИ)

- 3.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
- 3.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ІІ СТУПЕНЯ
- 3.3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ІІ СТУПЕНЯ
- 3.4. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
- 3.5. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

3.6. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ В 5–6 КЛАСАХ (АДАПТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ)

3.6.1. МІЖГАЛУЗЕВІ ІНТЕГРОВАНІ КУРСИ

3.6.2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В 5–6 КЛАСАХ

3.7. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ В 7–9 КЛАСИ (ЦИКЛ БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ)

3.7.1. МІЖГАЛУЗЕВІ ІНТЕГРОВАНІ КУРСИ

3.7.2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В 7–9 КЛАСАХ

3.8. МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ЗАКЛАДУ ДЛЯ 5-6-Х, 7-9-Х КЛАСІВ

3.9. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В 2026-2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ (ІНКЛЮЗИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ)

РОЗДІЛ V. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

5.1. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 1-2-Х КЛАСІВ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ШИЯНА Р.Б.

5.2. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 3-4-Х КЛАСІВ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ШИЯНА Р.Б.

5.3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 5-6-Х КЛАСІВ

5.4. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ДЛЯ 7-9-Х КЛАСІВ

5.5. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ VI. ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. СТРУКТУРА 2026/2027 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

ДОДАТОК 2. РЕЖИМ РОБОТИ УЖГОРОДСЬКОГО ЛІЦЕЮ №12

ВСТУП

1.1. Вступна частина.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» комунальний заклад Ужгородський ліцей №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області (далі – Ужгородський ліцей №12), як суб'єкт освітньої діяльності, реалізує автономію, що означає право на самоврядування, яке полягає в самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності.

Освітня програма закладу освіти на 2026/2027 навчальний рік є основним документом, що визначає зміст, організацію та особливості освітнього процесу, спрямованого на реалізацію права здобувачів освіти на якісну, доступну та безпечну освіту. Програма розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державних стандартів початкової, базової середньої освіти, Типових освітніх програм, чинних нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, а також з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення закладу.

Освітня програма окреслює єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами. Вона забезпечує наступність між початковою та базовою середньою освітою, створює умови для формування ключових компетентностей, розвитку наскрізних умінь, особистісного зростання, соціальної активності, громадянської відповідальності та національної свідомості здобувачів освіти.

1.2. Мета і завдання освітньої програми.

Метою Освітньої програми є забезпечення якісної організації освітнього процесу, спрямованого на всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, здатної до життя в суспільстві, свідомого вибору подальшої освітньої та професійної траєкторії, відповідальної діяльності, навчання впродовж життя, збереження власного здоров'я, поваги до прав і свобод людини, любові до України та готовності до активної участі в розбудові держави.

Завдання освітньої програми

Для досягнення поставленої мети діяльність закладу освіти спрямовується на виконання таких завдань:

- **Забезпечення якості та доступності освіти:** створення рівних умов для здобуття базової середньої освіти всіма учнями, зокрема через розвиток

інклюзивного навчання та впровадження дистанційних/змішаних технологій в умовах воєнного стану чи надзвичайних ситуацій.

- **Реалізація Державних стандартів:** повне та якісне виконання вимог Державних стандартів початкової та базової середньої освіти (зокрема, Нової української школи).
- **Компетентнісний підхід:** формування в учнів ключових компетентностей (вільне володіння державною мовою, математична, цифрова, екологічна, громадянська, підприємливість тощо) та наскрізних умінь (критичне мислення, вміння вчитися впродовж життя, конструктивне керування емоціями, робота в команді).
- **Національно-патріотичне виховання:** виховання поваги до державної символіки, Конституції України, національних традицій, історико-культурної спадщини, формування активної громадянської позиції та почуття власної гідності.
- **Безпека та цивільний захист:** створення та підтримка безпечного, безбар'єрного та психологічно комфортного освітнього середовища (зокрема, належне утримання укриттів, проведення безпекових інструктажів, захист інформаційного та цифрового простору закладу).
- **Академічна доброчесність:** формування культури чесного навчання, дотримання етичних норм та правил усіма учасниками освітнього процесу (адміністрацією, педагогами, учнями та батьками).
- **Професійний розвиток педагогів:** стимулювання безперервного підвищення кваліфікації вчителів, впровадження інноваційних методик навчання, критеріїв самооцінювання та педагогіки партнерства.
- **Внутрішній моніторинг якості:** здійснення систематичного відстеження рівня навчальних досягнень учнів та ефективності управлінських процесів для вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Освітня програма ґрунтується на принципах дитиноцентризму, академічної доброчесності, доступності, рівності умов для здобуття освіти, наступності, науковості, практичної спрямованості, інтеграції змісту навчання, компетентнісного підходу, партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу, безпечного й інклюзивного освітнього середовища. Особлива увага приділяється створенню умов для навчання, розвитку та підтримки кожної дитини відповідно до її індивідуальних можливостей, освітніх потреб, здібностей та інтересів.

У 2026/2027 навчальному році освітній процес в Ужгородському ліцеї №12 організовується з урахуванням безпекової ситуації, умов воєнного стану, необхідності збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу, подолання освітніх втрат, підтримки психоемоційного стану здобувачів освіти та

педагогічних працівників. Заклад освіти забезпечує гнучкість в організації навчання, використання очної, дистанційної форм освітнього процесу відповідно до реальних умов, рішень засновника, педагогічної ради та чинного законодавства.

1.3. Призначення програми, принципи автономії та механізм адаптації здобувачів освіти:

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Академічна автономія: заклад самостійно визначає варіативну складову, обирає модельні навчальні програми, підручники, форми та методи навчання.

Організаційна автономія: програма адаптована до функціонування в умовах правового режиму воєнного стану (безпека, змішаний формат, енергонезалежність).

Термін реалізації: 2026/2027 навчальний рік

1.4. Структура Освітньої програми Ужгородського ліцею №12

Вступ

Розділ 1. Пояснювальна записка

Розділ 2. Освітня програма початкової освіт

Розділ 3. Освітня програма базової середньої освіти НУШ (5-8-мі класи)

Розділ 4. Освітня програма базової середньої освіти II ступеня повної загальної середньої освіти (9-ті класи)

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти та базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття базової середньої освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Структурно освітня програма є сукупністю освітніх програм різного рівня навчання (початкової, базової середньої освіти). У програмі дотримано принципів спадкоємності та наступності, тобто кожна наступна програма рівня освіти базується на попередній.

У свою чергу, програма кожного рівня освіти у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їх реалізації. Таким чином, освітня програма – це сукупність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти та спрямовані на досягнення прогнозованого результату діяльності Ужгородського ліцею №12.

Зміст Освітньої програми реалізується через навчальний план, який визначає розподіл навчального часу між освітніми галузями, навчальними предметами, інтегрованими курсами, курсами за вибором, факультативами, індивідуальними та груповими заняттями. Навчальний план забезпечує виконання інваріантної складової, передбачає використання варіативної складової відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти, профільного спрямування навчання, кадрових можливостей закладу та запитів учасників освітнього процесу.

Освітня програма на 2026-2027 навчальний рік є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу освіти та враховує основні напрямки Стратегії розвитку закладу освіти на 2026-2031 роки.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвивковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Очікуваними результатами реалізації Освітньої програми є досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання відповідно до державних стандартів, сформованість ключових компетентностей і наскрізних умінь, готовність до подальшого навчання, саморозвитку, відповідального вибору та активної участі в житті громади й держави.

Освітня програма є відкритим документом, що може коригуватися відповідно до змін у законодавстві, освітніх потреб здобувачів освіти, умов організації освітнього процесу, рішень педагогічної ради та рекомендацій органів управління

освітою. Її реалізація забезпечується спільною діяльністю адміністрації закладу, педагогічних працівників, здобувачів освіти, батьківської громадськості та інших учасників освітнього процесу.

Освітня програма є чинною з моменту її затвердження та введенню в дію.

РОЗДІЛ І

ПРИЗНАЧЕННЯ УЖГОРОДСЬКОГО ЛІЦЕЮ №12 ТА ЗАСОБИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

1.1. УЖГОРОДСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №12, заснований на власності Ужгородської територіальної громади Закарпатської області

Заклад є юридичною особою, існує з 1980 року. У своїй діяльності Ужгородський ліцей №12 керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», власним Статутом, іншими нормативно-правовими актами в галузі освіти.

Здобуття базової середньої освіти в Ужгородському ліцеї №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» організовується за такими формами:

- інституційна – очна (денна);

- індивідуальна – екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.

Забезпечення освітньої діяльності Ужгородського ліцею №12 в 2026-2027 навчальному році буде здійснюватися на основі принципів:

- ✓ якість;
- ✓ доступність;
- ✓ індивідуальність;
- ✓ академічна доброчесність;
- ✓ партнерство;
- ✓ успішність

Забезпечення освітнього процесу у закладі під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, воєнного стану, карантину, інших обставин, які унеможливають відвідування закладу, відбувається з використанням технологій дистанційного навчання відповідно Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 р. № 1115 „Деякі питання організації дистанційного навчання“.

У закладі освіти створені умови для досягнення здобувачами освіти якісних результатів навчання та забезпечується відповідність їх рівня загальної середньої освіти Державним стандартам.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

❖ **Призначення Ужгородського ліцею №12** полягає в наданні якісної базової середньої освіти здобувачам освіти, забезпеченні їх всебічного розвитку, вихованні і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Призначення закладу - це в першу чергу реалізація права дитини на здобуття базової середньої освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Основним засобом реалізації призначення закладу є здійснення освітньої діяльності відповідно до загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

➤ **I рівень** – початкова освіта, яка здобувається протягом чотирьох років та організовується за циклами:

★ перший цикл початкової **освіти** - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

★ другий цикл початкової **освіти** - основний (3-4 роки навчання);

➤ **II рівень** – базова середня освіта, яка здобувається протягом п'яти років (з поглибленим вивченням іноземної (англійської) мови в 9-х класах) та організовується за циклами:

★ перший цикл базової середньої **освіти** - адаптаційний (5-і роки навчання);

★ другий цикл базової середньої **освіти** - базове предметне навчання (6-8 роки навчання);

★ другий цикл базової середньої **освіти** - базове предметне навчання (9-і роки навчання).

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах.

❖ **МЕТА ЗАКЛАДУ:**

- надання якісної сучасної освіти шляхом вільного творчого навчання відповідно до суспільних потреб, зумовлених розвитком української держави в період воєнного стану та післявоєнної відбудови;

- забезпечення всебічного розвитку, навчання, виховання, виявлення обдарувань, формування ключових компетентностей, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Досягнення цієї мети забезпечується через формування необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для

ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та

ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Створення безпечного, інклюзивного та інноваційного освітнього середовища, що забезпечує:

- ✚ формування компетентного, свідомого, відповідального громадянина України;**
- ✚ розвиток особистості дитини на основі педагогіки партнерства;**
- ✚ якісну базову середню освіту, орієнтовану на потреби сьогодення та виклики майбутнього;**
- ✚ рівний доступ до освіти, самореалізацію та успішну соціалізацію кожного учня;**
- ✚ професійне зростання та мотивацію педагогів, як провідників освітніх змін.**

ЦІННОСТЯМИ ЗАКЛАДУ Є:

- **Навчання та розвиток:** надання якісної освіти та сприяння розвитку інтелектуальних, творчих та фізичних здібностей учнів.
- **Етика та мораль:** акцент на вихованні етичних цінностей, взаємовідносин та моральних принципів серед учнів та спільноти.
- **Інклюзивність та рівні можливості:** створення середовища, де кожен учень має рівні можливості для навчання та розвитку, незалежно від їхніх індивідуальних характеристик.
- **Співпраця та комунікація:** взаємодія між вчителями, учнями, батьками та іншими членами шкільної спільноти.

- **Громадянська відповідальність:** сприяння формуванню учнів, які розуміють свою громадянську відповідальність та активно взаємодіють з місцевою громадою.
- **Інновації та технології:** визнання важливості використання інновацій та сучасних технологій для покращення навчального процесу.
- **Різноманіття та взаєморозуміння:** заклад ставить перед собою завдання підтримувати різноманіття та розвивати в учнів навички взаєморозуміння та толерантності.
- **Здоров'я та безпека:** заклад прагне створити умови для фізичного та емоційного здоров'я учнів, а також забезпечити їх безпеку та благополуччя

ЦІЛІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

1. **Забезпечити якісну, доступну та сучасну освіту** відповідно до вимог державних стандартів та концепції Нової української школи.
2. **Сформувати безпечне, інклюзивне, комфортне освітнє середовище**, що сприяє розвитку фізичного, психічного та емоційного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.
3. **Розвивати ключові компетентності учнів**, включно з критичним мисленням, комунікативністю, цифровою, екологічною та громадянською свідомістю, фінансовою грамотністю.
4. **Забезпечити професійний розвиток педагогічних працівників**, їхню цифрову грамотність, педагогічну майстерність і мотивацію до безперервного навчання.
5. **Упроваджувати інноваційні освітні технології, цифрові ресурси та STEAM-підходи**, орієнтовані на розвиток практичних навичок і творчого мислення.
6. **Посилити партнерство між школою, родинами та громадою**, залучаючи всі сторони до прийняття рішень, підтримки освітніх ініціатив і розвитку закладу.
7. **Створити умови для рівного доступу до освіти всім учням**, включаючи дітей з особливими освітніми потребами, соціально вразливих категорій.
8. **Виховувати в учнів національні цінності, повагу до прав людини, екологічну відповідальність, патріотизм і духовну культуру.**

МІСІЯ ЗАКЛАДУ - створення безпечного, ціннісно орієнтованого інноваційного та інклюзивного освітнього середовища, у якому кожен учень має можливість розкрити свій потенціал, сформувати ключові життєві та

громадянські компетентності, стати відповідальним, успішним, емоційно стійким і свідомим громадянином України та світу.

Ми — простір партнерства, підтримки й розвитку, де педагог, учень і батьки є рівноправними учасниками освітнього процесу, а кожне рішення базується на засадах довіри, поваги, гуманізму та демократичних цінностей.

ВІЗІЯ ЗАКЛАДУ = створювати сучасний, відкритий, безпечний освітній простір, орієнтований на всебічний розвиток здобувача освіти, формування особистості з активною життєвою позицією, здатної до критичного мислення, екологічної та соціальної відповідальності.

Ми бачимо наш ліцей:

- ✚ як осередок партнерства та довіри, де учні, вчителі, батьки та громада об'єднані спільною метою розвитку;
- ✚ як центр інновацій і компетентностей, що забезпечує практикоорієнтоване навчання відповідно до викликів сучасного світу та потреб майбутнього;
- ✚ як інклюзивне середовище, де кожна дитина має рівні можливості для розвитку, незалежно від особистих, соціальних чи фізичних особливостей;
- ✚ як простір добробуту, у якому дбають про психоемоційне здоров'я, підтримку та мотивацію учнів і педагогів;
- ✚ як осередок громадянського виховання, де формується повага до людської гідності, культури, української ідентичності та прав людини.

Ми прагнемо, щоб наш випускник був упевненим у собі, відкритим до нових знань, готовим відповідально діяти, змінювати світ на краще та жити в гармонії з собою, суспільством і природою.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ужгородський ліцей №12 є закладом освіти, що постійно розвивається, задовольняє запити здобувачів освіти у поглибленому вивченні окремих предметів, спрямовує свою діяльність на підвищення якості освіти, формування конкурентоспроможного випускника.

1.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

- ✓ Конституція України (ст. 53);
- ✓ Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», зі змінами від 18.09.2025 р. № 4609-IX «Про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо запровадження заходів безпеки в закладах загальної середньої освіти, Розділу V Статті 41;

- ✓ лист МОН № 1/11324-26 від 26.05.26 р. «Про завершення 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти та підготовку до 2026/2027 навчального року»;
- ✓ **Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 р. № 847 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;**
- ✓ Указ Президента України від 16 березня 2022 р. №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- ✓ наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. №2205 про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021 р., № 1371 від 01.08.2022 р., № 79 від 10.01.2025 р., № 1638 від 29.10.2025 р.);
- ✓ Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- ✓ **наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. №1225 Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»;**
- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
 - ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1- 2 клас;
 - ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас;
- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» ([у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 № 1430 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»](#));
- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 р. № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09.2021 р. № 1031 від 13.12. 2021 р. № 1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 р. № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 р. надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 р. № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів;

- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (наказ МОН від 14.08.2026 №1427);
- ✓ наказ Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 р. №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів».

1.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

1.3.1. Безпекова складова та алгоритми цивільного захисту

Безпека всіх учасників освітнього процесу є абсолютним пріоритетом. Заклад буде свою роботу на принципах «зеленої зони безпеки» всередині приміщень та готовності до швидкого реагування.

Алгоритм дій під час сигналу «Повітряна тривога»:

1. Переривання процесу: У разі увімкнення сигналу тривоги (або отримання сповіщення у застосунках) освітній процес негайно призупиняється (як в очній формі, так і під час синхронних онлайн-уроків).

1.3.2. Евакуація в укриття (очна форма): Вчитель, який веде урок, є відповідальним за клас. Він організовує організований рух учнів до найближчого затвердженого укриття згідно з евакуаційними маршрутами. З собою вчитель бере класний журнал (або гаджет із доступом до електронного журналу) та тривожну валізу класу.

1.3.3. Дії під час онлайн-навчання: Вчитель завершує трансляцію, закликає учнів перейти в безпечне місце. Поновлення уроку в синхронному режимі після відбою тривоги відбувається за рішенням адміністрації (якщо дозволяє розклад).

1.3.4. Організація діяльності в укритті: В укритті закладу забезпечується:

- психологічне розвантаження (ігри, співи, техніки дихання).
- можливість продовження навчання в асинхронному/оглядовому режимі (за наявності умов та зонального поділу).
- питна вода, аптечки першої допомоги, санвузли та автономне освітлення.

1.3.5. Мінна безпека та цивільний захист:

- проведення обов'язкових інструктажів (первинних, повторних, цільових) для учнів та працівників із залученням ДСНС.
- наявність постійних інформаційних стендів, маркувань та куточків безпеки.

1.3.6. Форми організації навчання (Конструктор форматів)

Заклад передбачає гнучку систему чергування та поєднання форм навчання залежно від безпекової ситуації, місткості укриття та рішень військово-цивільних адміністрацій:

1. Очна форма: Застосовується виключно за умови, що місткість захисної укриття закладу відповідає 100% кількості учнів та персоналу, які перебувають у будівлі одночасно.

2. Дистанційна форма: Організовується через єдине електронне освітнє середовище закладу (Google Workspace for Education / Microsoft Teams / e-Standard платформи). Охоплює:

-*синхронний режим* (не менше 30% навчального часу відповідно до Санітарного регламенту);

-*асинхронний режим* (виконання завдань на платформах у зручний для учня час).

1.3.7. Модель (Змішані зміни): Початкова школа (1–4 класи) навчається постійно очно (І зміна), базова у дистанційному режимі (І зміна / онлайн).

1.3.8. Індивідуальні форми (для подолання освітніх втрат та підтримки ВПО/дітей за кордоном):

- *Екстернат* (самостійне опанування з підсумковим оцінюванням).
- *Сімейна (домашня) форма* (організовується батьками, оцінювання закладом 4 рази на рік).
- *Педагогічний патронаж* (для учнів, які за станом здоров'я або іншими причинами потребують індивідуального супроводу вчителя).

1.3.9. Гнучкий графік освітнього процесу та адаптація до енергетичних викликів (Блекаути)

Структура навчального року є динамічною та може коригуватися педагогічною радою протягом року для забезпечення безперервності освіти.

1.3.10. Стратегія дій у разі тривалих відключень електроенергії та тепла (Блекаутів):

- **Енергонезалежність закладу:** Використання генераторів, зарядних станцій та альтернативних джерел інтернету (Starlink/оптоволокну) для забезпечення роботи критичної інфраструктури школи та проведення онлайн-трансляцій вчителями безпосередньо з кабінетів.
- **Асинхронний пакет «Автономний учень»:** Розробка вчителями заздалегідь чітких текстових/відеоінструкцій, які завантажуються на навчальну платформу і доступні для скачування на гаджети. Учень може виконувати роботу офлайн, а завантажувати при появі мережі.
- **Трансформація канікул:** Педагогічна рада має право ухвалити рішення про об'єднання осінніх/весняних канікул із зимовими (створення тривалих зимових канікул у піковий період навантаження на енергосистему) з відповідним перенесенням навчальних годин на осінь/весну або червень.

1.3.11. Режими та регламент тривалості онлайн-взаємодії (згідно з нормами наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. №2205

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я №1984 від 20.09.2021 р., №1371 від 01.08.2022 р., №79 від 10.01.2025 р., №1638 від 29.10.2025 р.). Для недопущення перевтоми учнів під час дистанційного навчання встановлюється жорсткий ліміт безперервної роботи за екранами комп'ютерів/гаджетів під час одного уроку:

Класи / Вікова група	Максимальна тривалість безперервного синхронного онлайн-уроку (хв)	Рекомендована форма роботи для решти часу уроку
1 класи	не більше 10 хвилин	Офлайн-робота в зошиті, рухова активність, пальчикова гімнастика.
2–4 класи	не більше 15 хвилин	Творчі завдання, практичні досліди, читання друкованого підручника.
5–7 класи	не більше 20 хвилин	Обговорення в групах, робота з паперовими картами, проєктна діяльність.
8–9 класи	не більше 25 хвилин	Самостійне критичне опрацювання тексту, розв'язання задач, дебати.

1.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РІЗНИХ ФОРМАХ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Залежно від безпекової ситуації, потреб здобувачів освіти та можливостей закладу освітній процес може організовуватися в очному, дистанційному або змішаному форматі. Типова освітня програма передбачає, що вибір форм організації освітнього процесу залежить, зокрема, від наявних ресурсів закладу та форм здобуття освіти.

У разі організації дистанційного або змішаного навчання використовуються електронні освітні ресурси, онлайн-платформи, відеозустрічі, електронні завдання, інтерактивні вправи, цифрові тести, віртуальні дошки, презентації, навчальні відео, електронне листування та інші засоби комунікації між педагогічними працівниками, здобувачами освіти й батьками.

Під час вибору форм організації освітнього процесу заклад освіти забезпечує дотримання принципів доступності, безпечності, академічної доброчесності, педагогічної доцільності, індивідуалізації навчання та підтримки кожного здобувача освіти.

Таким чином, форми організації освітнього процесу в 5–9 класах спрямовані на реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти, досягнення очікуваних результатів навчання, формування ключових компетентностей, подолання освітніх втрат, розвиток самостійності, творчості, відповідальності та готовності здобувачів освіти до подальшого навчання.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки країни від 20.02.2002 р. №12, зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 06.03.2002 р. за № 229/6517, зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 р., № 921 від 17.08.2012 р., № 401 від 08.04.2016 р., № 1276 від 09.09.2024 р., № 808 від 03.06.2025 р., № 331 від 23.02.2026 р.), класи мають поділ на групи під час вивчення української, англійської мов, інформатики та трудового навчання.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти.

Форми організації освітнього процесу визначає педагогічна рада закладу освіти та відображає їх в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання — дослідницькі, інформаційні, проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується на підставі Індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який розробляють педагогічні працівники у взаємодії з учнем чи ученицею та/або його чи її батьками (особами, які їх замінюють); його схвалює педагогічна рада закладу освіти, затверджує керівник і підписують батьки (особи, які їх замінюють).

З метою належної організації освітнього процесу в закладі можуть бути сформовані інклюзивні класи.

1.5. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу в закладі є:

✓ Колективна (групова) форма навчання:

- очна (денна) форма;
- дистанційна форма.

✓ Індивідуальна форма навчання:

- екстернат;
- сімейна (домашня) форма;
- педагогічний патронаж.

В основу організації освітнього процесу Ужгородського ліцею №12 покладено такі типи уроків:

✓ Класичні (за дидактичною метою):

1. Урок засвоєння нових знань.
2. Урок формування та вдосконалення вмінь і навичок.
3. Урок узагальнення й систематизації знань.
4. Урок перевірки та корекції знань, умінь і навичок.
5. Комбінований урок.

✓ Інноваційні (за форматом і підходом):

1. Урок-дослідження (дослідницький, проєктний) - учні самостійно формують гіпотези, досліджують, презентують висновки.
2. Урок-кейс (кейс-метод) - побудований навколо аналізу конкретної ситуації або проблеми.
3. Урок-проєкт - завершується створенням певного продукту або представленням результатів.
4. Інтегрований урок - об'єднує елементи кількох предметів.
5. Урок-гейміфікація - використання ігрових технологій для залучення учнів (квести, вікторини, інтерактивні платформи тощо).
6. Урок-змагання / турнір / квест - мотивує учнів до активності через командну чи індивідуальну гру.
7. Урок із використанням ІКТ / цифрових інструментів - інтерактивні платформи (Kahoot, Wordwall, LearningApps), віртуальна реальність, цифрові лабораторії тощо.
8. Урок-флешмоб/урок-тренінг/урок-інсценізація - залучення учнів до активної участі через творчість або практичні дії.

✓ Відповідно до Нової української школи:

1. Урок, орієнтований на компетентності.
2. Урок рефлексії / самооцінки.
3. Урок-діалог.
4. Урок в природному середовищі (на відкритому повітрі).

У першому циклі (1-2 класи) початкової освіти організація освітнього процесу здійснюється із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи). У початковій школі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методики навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проєкти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство тощо.

Пріоритетна роль в організації освітньої діяльності молодших школярів надається активним методам і формам, що ґрунтуються на демократичному стилі, сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки. Ефективним є колективні, групові та індивідуальні творчі справи, використання проєктних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій. Важливим є включення молодших школярів в активну пізнавальну, дослідницьку діяльність (оскільки об'єкти вивчення важливо сприймати безпосередньо), створення умов для самовираження, організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі елементів дискусії, що є ефективними засобами розвитку особистості, її громадянської позиції, формування в учнів цілісної картини світу.

В умовах компетентнісно орієнтованого навчання посилюється увага до роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації ту, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального завдання тощо. У зв'язку з цим зростає актуальність самоосвітньої діяльності учнів у позаурочний час.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів у експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях-практикумах.

Навчально-практичне заняття в умовах дистанційного навчання здійснюється за допомогою віртуальних лабораторій та виконує функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття-практикуми також використовуються з метою реалізації функцій контролю за освітнім процесом. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

В освітньому процесі передбачені віртуальні екскурсії, що мають на меті показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів. Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державних стандартів та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Рішенням педагогічної ради визначено електронні освітні ресурси, за допомогою яких організовується освітній процес під час навчання з використанням технологій дистанційного навчання, а саме Google Meet, Zoom, Google Classroom. Такий вибір полегшує учасникам процес організації навчання та користування відповідними електронними ресурсами (перш за все, учнями). Водночас педагогічні працівники в межах академічної свободи обирають самостійно форми, методи і засоби навчання, а також визначають доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбіновані уроки.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів,

виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії у першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Крім того, великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Актуальними для організації освітнього процесу в 2026-2027 р. є такі ідеї дитиноцентризму:

- ✓ відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- ✓ активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- ✓ практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- ✓ відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- ✓ виховання вільної незалежної особистості;
- ✓ забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- ✓ впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

1.6. Показники (вимірники) реалізації та організації освітнього процесу

На рівні закладу розроблена система показників (внутрішній моніторинг, директорські контрольні роботи, усне опитування заздалегідь розробленими питаннями, короткотривалі самостійні роботи, анкетування), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний „продукт” діяльності відповідає „моделі” випускника. При цьому об'єктами контролю є:

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін (2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їдальня, наявність інтернету (2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять, вивчення системи роботи педагогічних працівників (1 раз на 5 років), тематичний контроль знань, класно-загальнюючий контроль (згідно окремого гафіка);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 2 рази на рік, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають „Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти”, які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми,

семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, моніторинги – кожного семестра, ДПА – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання (аналіз продовження навчання випускниками (1 раз на рік).

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності закладу при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно освітніх потреб учнів.

1.7. Принципи реалізації освітньої програми закладу освіти:

1. Дитиноцентризм

Освітній процес організовується з урахуванням інтересів, потреб, здібностей та вікових особливостей кожного учня.

2. Компетентнісний підхід

Освітній процес спрямований на формування ключових компетентностей, необхідних для успішного життя в сучасному суспільстві.

3. Науковість і практична спрямованість знань

Зміст навчання базується на сучасних досягненнях науки і забезпечує зв'язок з реальним життям, практикою.

4. Інклюзивність і доступність

Створення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, незалежно від їхніх потреб, здібностей, соціального статусу.

5. Гуманізація та виховна спрямованість

Освіта має сприяти формуванню моральних цінностей, громадянської свідомості, патріотизму та екологічної культури.

6. Партнерство у навчанні

Побудова співпраці між учнями, педагогами, батьками, громадою як основа ефективного навчання та виховання.

7. Інтегрованість та міжпредметні зв'язки

Реалізація міждисциплінарного підходу для формування цілісної картини світу в учнів.

8. Свобода і відповідальність педагога

Учитель вільний у виборі методів, форм, засобів навчання — в межах освітньої програми та відповідно до очікуваних результатів.

9. Гнучкість і адаптивність програми

Освітня програма може бути адаптована до потреб здобувачів освіти, регіональних особливостей, викликів часу (включно з безпековими умовами).

10. Цифровізація освітнього процесу

Використання інформаційно-комунікаційних технологій для розширення доступу до навчання, підтримки змішаного та дистанційного навчання.

1.8. Пріоритетні напрямки роботи на 2026/2027 навчальний рік

1. Забезпечення якісної освіти в умовах воєнного стану.

- Підтримка стабільного освітнього процесу в онлайн, офлайн-режимах.
- Формування в учнів стійкості, психологічної витривалості, відчуття безпеки.

2. Підвищення якості знань та формування ключових компетентностей

- Акцент на формуванні критичного мислення, вміння навчатися впродовж життя, медіаграмотності.
- Впровадження компетентнісного підходу в усіх предметах.

3. Розвиток STEM-освіти

- Підтримка творчості, інженерного мислення, логіки, дослідницьких навичок.
- Організація проєктної діяльності, гуртків, інтегрованих уроків.

4. Цифрова трансформація освіти

- Використання сучасних цифрових інструментів і платформ (Google Workspace, Zoom, Learning Apps тощо).
- Підвищення цифрової грамотності педагогів і учнів.

5. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу

- Забезпечення соціально-психологічного супроводу учнів та педагогів.
- Реалізація програм емоційного розвитку, антибулінгу, протидії вигоранню.

6. Національно-патріотичне виховання

- Посилення виховної роботи, спрямованої на формування української ідентичності, поваги до воїнів-захисників, рідної мови та традицій.

7. Внутрішня система забезпечення якості освіти

- Проведення самооцінювання освітньої діяльності, моніторинг навчальних досягнень учнів.
- Розвиток педагогічної майстерності та професійного зростання вчителів.

8. Удосконалення інклюзивної освіти

- Забезпечення доступного освітнього середовища для дітей з ООП.
- Підтримка асистентів вчителя, робота в команді психолого-педагогічного супроводу.

9. Розвиток партнерської взаємодії з батьками та громадою

- Активне залучення батьків до життя закладу.
- Реалізація спільних ініціатив, волонтерських та екологічних проєктів.

Викладацька діяльність педагогів Ужгородського ліцею №12 спрямована на формування знань, компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо) й проводиться педагогічним працівником на основі відповідного трудового договору (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

У ліцеї створені та функціонують: психологічна служба, професійні спільноти вчителів-предметників, професійна спільнота класних керівників. Школа професійної адаптації молодого, малодосвідченого та новопризначеного педагога, творчі групи.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності сприяють система ІСУО, ПАК АІКОМ.

1.9. СТРУКТУРА 2026/2027 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Відповідно до пункту 3 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань», триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня.

Під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», відповідно до пункту 2⁻¹

Закону № 2315-IX від 19.06.2022 тривалість навчального року, дата його початку та/або закінчення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Структура 2026/2027 навчального року:

I семестр – 01.09.2026 р. – 21.12.2026 р.

II семестр – 11.01.2027 р. – 04.06.2027 р.

Канікули осінні: 24.10.2026 р. – 01.11.2026 р.

Канікули зимові: 22.12.2026 р. – 10.01.2027 р.

Канікули весняні: 27.03.2027 р. – 04.04.2027 р.

Відповідно до пункту 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул протягом навчального року не може бути менше 30 календарних днів. Упродовж 2026/2027 навчального року для учнів Ужгородського ліцею №12 будуть проводитись канікули: осінні, зимові, весняні.

У разі зміни безпекової ситуації можливе коригування графіка канікул відповідно до рішень територіального органу управління освітою та умов воєнного стану.

З урахуванням місцевих особливостей, кліматичних умов, воєнної ситуації у регіоні можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 02.07.2007 р. № 1/9-407 «Організація освітнього процесу у першому класі» та за рішенням педагогічної ради Ужгородського ліцею №12 для учнів 1-х класів можуть запроваджуватися додаткові тижневі канікули.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію для учнів 4, 9 класів проводиться державна підсумкова атестація, форму і терміни якої Міністерством освіти і науки України буде затверджено додатково.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

1.10. Особливості організації освітнього процесу. Режим роботи

Ужгородський ліцей №12 працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота, неділя.

Навчання організовано в одну зміну.

Початок занять о 8 год. 00 хв.

Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в 1 класі становить 35 хвилин, в 2-4 класах – 40 хвилин, в 5-9 класах – 45 хвилин.

В умовах дистанційного навчання безперервна тривалість навчальних онлайн-занять протягом дня у синхронному форматі в Ужгородському ліцеї №12 відповідає нормам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021 р., № 1371 від 01.08.2022 р., № 79 від 10.01.2025 р., № 1638 від 29.10.2025 р.)

Таблиця 1

Тривалість навчальних занять		
1 клас	2-4 класи	5-9 класи
35 хвилин	40 хвилин	45 хвилин

Таблиця 9

Розклад дзвінків початкової школи					
1-і класи		2-і класи		3-4 класи	
1 урок	8 ⁰⁰ -8 ³⁵	1 урок	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁰	1 урок	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁰
2 урок	8 ⁵⁰ -9 ³⁵	2 урок	8 ⁵⁵ -9 ³⁵	2 урок	8 ⁵⁵ -9 ³⁵
3 урок	9 ⁵⁵ -10 ³⁰	3 урок	9 ⁵⁰ -10 ³⁰	3 урок	9 ⁵⁵ -10 ³⁵
4 урок	10 ⁴⁵ -11 ²⁰	4 урок	10 ⁴⁵ -11 ²⁵	4 урок	10 ⁵⁰ -11 ³⁰
5 урок	12 ⁰⁵ -12 ⁴⁰	5 урок	12 ⁰⁵ -12 ⁵⁰	5 урок	11 ⁵⁰ -12 ³⁰
6 урок	-	6 урок	13 ⁰⁵ -13 ⁴⁵	6 урок	13 ¹⁰ -13 ⁵⁰
7 урок	-	7 урок	-	7 урок	-

Розклад дзвінків основної школи	
5-9 класи	
1 урок	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁵
2 урок	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵
3 урок	9 ⁵⁵ -10 ⁴⁰
4 урок	11 ⁰⁰ -11 ⁴⁵
5 урок	12 ⁰⁵ -12 ⁵⁰
6 урок	13 ¹⁰ -13 ⁵⁵
7 урок	14 ¹⁵ -15 ⁰⁰

В умовах дистанційного навчання безперервна тривалість навчальних онлайн-занять протягом дня у синхронному форматі в Ужгородському ліцеї №12 відповідає нормам Санітарного регламенту для закладів загальної

середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Таблиця 10

Нормативи тривалості дистанційного навчання (1–9 класи)

Класи	Максимальна сумарна тривалість онлайн-зайняти в синхронному режимі протягом дня	Максимальний час безперервної роботи з екраном (ТЗН) на одному уроці
1–2 класи	2 уроки по 30 хв або 3 уроки по 20 хв	1 клас: не більше 10 хв 2 клас: не більше 15 хв
3–4 класи	2 уроки по 45 хв або 3 уроки по 30 хв , або 4 уроки по 20 хв	Не більше 15 хв
5–6 класи	2 уроки по 45 хв або 3 уроки по 35 хв , перерозподілені на 4 уроки по 25 хв	5–6 класи: не більше 20 хв
7–9 класи	2 уроки по 45 хв або 3 уроки по 40 хв (чи 4 по 30 хв / 5 по 25 хв)	7 клас: не більше 20 хв 8–9 класи: від 20 до 25 хв

Крім уроків в Ужгородському ліцеї №12 проводяться позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань.

Крім уроків у закладі проводяться позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань.

1.11. Порядок поділу класів на групи

При вивченні окремих предметів в Ужгородському ліцеї №12 відповідно Додатку 2 до наказу Міністерства освіти і науки України 20 лютого 2002 року № 128 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 23 лютого 2026 року № 331), класи діляться на групи.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти основної і старшої школи

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів (Таблиця 2).

Таблиця 2

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційноцифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, 13 дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).

8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньоестетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища
- зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
 - окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
 - предмети за вибором; роботу в проєктах;
 - позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізні вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- читати з розумінням,
- висловлювати власну думку усно і письмово,
- критично та системно мислити,

- діяти творчо,
- виявляти ініціативність,
- здатність логічно обґрунтувати позицію,
- конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й за можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістовоінформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

1.12. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ

Випускник нашого закладу — це всебічно розвинена, вільна, відповідальна особистість, здатна до самореалізації, співпраці та активної участі у житті суспільства.

◆ Він/вона:

1. **Патріот України**

— шанує рідну мову, культуру, історію, готовий(а) захищати гідність і свободу держави, діяти на благо суспільства.

2. **Освічена та компетентна особистість**

— володіє базовими знаннями, сформованими ключовими компетентностями, готова до навчання впродовж життя.

3. **Критично мисляча та самостійна**

— здатна аналізувати інформацію, робити обґрунтовані висновки, приймати рішення, нести за них відповідальність.

4. **Моральна та етична особистість**

— дотримується принципів доброчесності, поваги до прав людини, відкритості, чесності, толерантності.

5. Фізично розвинена та здорова

— усвідомлює цінність здорового способу життя, дбає про фізичний і психічний добробут.

6. Творча і ініціативна

— виявляє креативність, відкритість до нового, прагнення реалізувати власні ідеї, розвивати таланти.

7. Соціально активна та комунікативна

— вміє працювати в команді, взаємодіяти з іншими, поважає різноманіття думок та культур.

8. Цифрово грамотна

— безпечно і свідомо використовує сучасні технології для навчання, спілкування і самореалізації.

Основою моделі ВИПУСКНИКА нашого закладу є Концепція Нової української школи.

Випускник початкової школи (1–4 класи НУШ) «Адаптований, безпечний, допитливий». Дитина, яка успішно пройшла адаптацію до системного навчання, володіє базовими інструментами самовираження, комунікації та мислення, розуміє базові правила фізичної та ментальної безпеки.

1. Компетентність безпеки та стійкості (Цивільний захист):

- ❖ Чітко знає свій алгоритм дій під час сигналу «Повітряна тривога» (без паніки рухається в укриття).
- ❖ Знає та розрізняє знаки мінної небезпеки, правила поведінки з невідомими предметами.
- ❖ Володіє базовими правилами дорожнього руху та пожежної безпеки в побуті.

2. Мовна та комунікативна компетентність:

- ❖ Вільно, чітко й правильно спілкується державною (українською) мовою в усній та письмовій формі.
- ❖ Володіє основами комунікації однією з іноземних мов (елементарні фрази, побутові діалоги).

3. Цифрова грамотність та медіагігієна:

- ❖ Вміє використовувати гаджети (планшет, ноутбук) для освітніх цілей (вхід на навчальні платформи, виконання завдань).
- ❖ Розуміє, що інформація в інтернеті може бути неправдивою, знає правила обмеження екранного часу.

4. Психоемоційна стійкість та емоційний інтелект:

- ❖ Вміє ідентифікувати власні емоції (страх, радість, гнів) та висловлювати їх у прийнятній формі.

- ❖ Знає найпростіші дихальні вправи для заспокоєння під керівництвом вчителя/батьків.

5. Громадянська та національна свідомість:

- ❖ Ідентифікує себе громадянином/громадянкою України, поважає державні символи (Герб, Прапор, Гімн).
- ❖ Знає базову історію свого краю, шанує захисників і захисниць України.

6. Математична та природнича грамотність:

- ❖ Виконує базові арифметичні дії, застосовує їх для вирішення життєвих ситуацій (підрахунок грошей, вимірювання часу).
- ❖ Проявляє допитливість до природи, бережно ставиться до довкілля.

Випускник базової середньої школи (5–9 класи НУШ) «Самостійний, критично мислячий, стійкий». Підліток зі сформованим критичним мисленням, високим рівнем самоорганізації в умовах різних форматів навчання (очно/онлайн), здатний аналізувати інформацію та протидіяти маніпуляціям, готовий до вибору профілю навчання.

1. Компетентність безпеки, цивільного захисту та кібербезпеки:

- ❖ Діє за алгоритмами в будь-яких надзвичайних ситуаціях (евакуація, загрози техногенного/військового характеру).
- ❖ Володіє основами інформаційної безпеки: створює складні паролі, розрізняє фішинг, знає правила захисту персональних даних в мережі.
- ❖ Розуміє наслідки кібербулінгу та знає, куди звернутися по допомогу.

2. Критичне мислення та медіаграмотність:

- ❖ Проводить базовий фактчекінг: розрізняє факти та судження, виявляє фейки, дезінформацію та ворожу пропаганду.
- ❖ Аналізує джерела інформації, аргументує власну позицію на основі доказів.

3. Цифрова трансформація та етика використання ШІ:

- ❖ Ефективно використовує хмарні технології, цифрові середовища (Google Workspace, MS Office) для командної роботи.
- ❖ Використовує генеративний штучний інтелект (ШІ) як асистента для навчання (пошук ідей, структурування інформації) з обов'язковим дотриманням академічної доброчесності (вказує авторство, не копіює сліпо результати).

4. Фінансова грамотність та підприємливість:

- ❖ Розуміє структуру сімейного та особистого бюджету, вміє заощаджувати Кишенькові гроші.
- ❖ Розуміє базові економічні поняття (податки, банки, інфляція), генерує ідеї для мініпроектів.

5. Психосоціальна компетентність та ментальне здоров'я:

- ❖ Володіє техніками самопомогі при стресі (техніки «Заземлення», «4-4-4» тощо).

❖ Спілкується за принципами ненасильницького спілкування, толерантно ставиться до думок інших, протидіє булінгу.

6. Державницька позиція та громадянська відповідальність:

❖ Володіє культурою демократичного вибору, бере участь у шкільному самоврядуванні або волонтерських ініціативах.

❖ Глибоко розуміє причинно-наслідкові зв'язки історії України, її боротьби за незалежність.

Випускник закладу освіти:

1. **Патріот України** — любить свою державу, знає її історію, поважає мову, культуру, традиції, усвідомлює свою належність до українського народу.

2. **Громадянин** — знає свої права й обов'язки, поважає закон, права людини, демократичні цінності, бере участь у житті громади.

3. **Компетентна особистість** — володіє ключовими компетентностями, уміє застосовувати знання в життєвих ситуаціях.

4. **Відповідальна людина** — здатна приймати рішення, відповідати за власні вчинки, дотримуватися моральних норм та академічної доброчесності.

5. **Комунікбельна особистість** — уміє спілкуватися, співпрацювати, аргументувати власну позицію, поважати думку інших.

6. **Творча й ініціативна особистість** — здатна генерувати ідеї, реалізовувати проекти, проявляти самостійність і підприємливість.

7. **Цифрово грамотна людина** — уміє безпечно й ефективно використовувати цифрові технології, критично оцінювати інформацію.

8. **Соціально зріла особистість** — здатна до співчуття, взаємодопомоги, толерантності, конструктивної взаємодії з іншими людьми.

9. **Здорова й безпечна особистість** — дбає про власне здоров'я, дотримується правил безпеки, веде здоровий спосіб життя.

10. **Особистість, готова до майбутнього** — здатна до саморозвитку, навчання впродовж життя, професійного самовизначення та активної участі в розбудові України.

1.13. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно до Закону України «Про освіту» (частина 3 статті 41) Внутрішня система забезпечення якості освіти в Ужгородському ліцеї №12 є сукупністю умов, процедур, заходів, інструментів і механізмів, що забезпечують постійне вдосконалення освітньої діяльності, підвищення якості освітнього процесу, формування безпечного, інклюзивного та розвивального освітнього середовища, об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, професійне зростання педагогічних працівників та ефективне управління закладом освіти. Внутрішня система забезпечення якості освіти спрямована на створення умов для реалізації державних стандартів освіти, освітньої програми закладу, формування

ключових компетентностей здобувачів освіти, забезпечення академічної доброчесності, партнерської взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу та прийняття управлінських рішень на основі аналізу достовірної інформації.

1.13.1. Основними складовими внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

1. Освітнє середовище закладу освіти

Освітнє середовище закладу освіти організовується на засадах безпечності, доступності, комфортності, інклюзивності, поваги до гідності кожного учасника освітнього процесу. У закладі створюються умови для навчання, розвитку, виховання та соціалізації здобувачів освіти, збереження їхнього фізичного і психічного здоров'я, формування навичок безпечної поведінки, культури взаємоповаги та відповідальності.

Особлива увага приділяється дотриманню правил охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, цивільного захисту, алгоритмів дій під час сигналу повітряної тривоги та інших надзвичайних ситуацій. В умовах воєнного стану освітній процес організовується з урахуванням безпекової ситуації, можливостей укриття, психоемоційного стану учасників освітнього процесу та потреби у гнучкому форматі навчання.

У закладі забезпечується протидія будь-яким проявам насильства, булінгу, дискримінації, приниження честі й гідності особистості. Здійснюється системна профілактична робота, проводяться інформаційно-просвітницькі заходи, діє порядок реагування на випадки булінгу та інші ситуації, що загрожують безпеці дитини.

2. Система оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості, доброчесності, системності, компетентнісного підходу та індивідуального поступу дитини. Основною метою оцінювання є не лише визначення рівня засвоєння навчального матеріалу, а й підтримка здобувача освіти, виявлення його навчальних потреб, мотивація до саморозвитку та коригування освітнього процесу.

У початковій школі оцінювання здійснюється відповідно до вимог Нової української школи, з урахуванням формувального підходу, спостереження за поступом дитини, надання зворотного зв'язку, розвитку самооцінювання та взаємооцінювання. У базовій школі застосовується поточне, тематичне, семестрове та річне оцінювання відповідно до чинних критеріїв оцінювання навчальних досягнень.

Заклад освіти забезпечує відкритість і зрозумілість критеріїв оцінювання для здобувачів освіти та їхніх батьків. Педагогічні працівники інформують учнів про очікувані результати навчання, вимоги до виконання завдань, критерії оцінювання усних, письмових, практичних, проєктних, творчих і контрольних робіт.

Важливим напрямом є моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти, аналіз рівня сформованості ключових компетентностей, виявлення освітніх втрат і розроблення заходів щодо їх подолання. За результатами моніторингу визначаються напрями індивідуальної підтримки учнів, організовуються консультації, індивідуальні та групові заняття, корекційна робота.

3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників

Якість педагогічної діяльності забезпечується через планування освітнього процесу, використання сучасних освітніх технологій, компетентнісний, діяльнісний, інтегрований та особистісно орієнтований підходи до навчання. Педагогічні працівники добирають форми, методи й засоби навчання відповідно до вікових особливостей здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб, рівня підготовки, інтересів та умов організації освітнього процесу.

Педагогічні працівники закладу освіти здійснюють календарно-тематичне планування, розробляють навчальні матеріали, використовують інтерактивні методи навчання, цифрові ресурси, проєктну діяльність, дослідницькі, практичні та творчі завдання. Особлива увага приділяється формуванню ключових компетентностей, наскрізних умінь, критичного мислення, комунікативних навичок, самостійності, відповідальності та вміння навчатися впродовж життя.

У закладі створюються умови для професійного розвитку педагогічних працівників: проходження курсів підвищення кваліфікації, участь у семінарах, вебінарах, тренінгах, професійних спільнотах, методичних об'єднаннях, педагогічних радах, творчих групах. Педагогічні працівники здійснюють самоосвітню діяльність, упроваджують інноваційні підходи, поширюють власний педагогічний досвід.

Оцінювання педагогічної діяльності здійснюється шляхом вивчення документації, відвідування навчальних занять, аналізу результатів навчання здобувачів освіти, самооцінювання педагогічних працівників, анкетування учасників освітнього процесу, участі педагогів у методичній роботі та професійному розвитку.

4. Управлінські процеси закладу освіти

Управлінська діяльність у закладі освіти спрямована на забезпечення ефективного функціонування закладу, реалізацію освітньої програми, створення належних умов для навчання і праці, розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти, прозорість і відкритість діяльності закладу.

Адміністрація закладу здійснює планування роботи, організовує освітній процес, координує діяльність педагогічних працівників, забезпечує контроль за виконанням навчальних планів і програм, дотриманням вимог законодавства, веденням документації, станом відвідування занять, результатами навчання, охороною праці та безпекою життєдіяльності.

Управлінські рішення приймаються на основі аналізу освітньої діяльності, результатів моніторингів, самооцінювання, анкетування, спостережень, вивчення

документації, результатів навчальних досягнень, звернень учасників освітнього процесу. Важливою умовою ефективного управління є відкритість, партнерство, залучення педагогічного колективу, учнівського самоврядування, батьківської громадськості до обговорення важливих питань діяльності закладу.

Заклад освіти забезпечує прозорість та інформаційну відкритість через оприлюднення необхідної інформації на офіційному вебсайті, інформування учасників освітнього процесу про організацію навчання, освітні програми, правила поведінки, критерії оцінювання, результати діяльності, заходи безпеки та інші важливі питання.

1.13.2. Інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Для забезпечення якості освіти в закладі використовуються такі інструменти:

1. Самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти

Самооцінювання проводиться з метою виявлення сильних сторін діяльності закладу, проблемних питань, визначення напрямів удосконалення освітнього процесу та управлінської діяльності. Воно здійснюється за такими напрямками: освітнє середовище закладу освіти; система оцінювання здобувачів освіти; педагогічна діяльність педагогічних працівників; управлінські процеси закладу освіти.

За результатами самооцінювання готуються аналітичні довідки, узагальнюються висновки, визначаються шляхи вдосконалення діяльності закладу, розробляються управлінські рішення та заходи щодо підвищення якості освіти.

2. Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти

Моніторинг навчальних досягнень проводиться для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу, сформованості компетентностей, динаміки індивідуального поступу здобувачів освіти, виявлення освітніх втрат і потреб у додатковій підтримці.

Моніторинг може здійснюватися у формі діагностувальних робіт, контрольних робіт, тестування, усного опитування, аналізу результатів тематичного, семестрового та річного оцінювання, спостереження за навчальною діяльністю учнів, аналізу участі у конкурсах, олімпіадах, проєктах.

Результати моніторингу розглядаються на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднань, нарадах при директорові, використовуються для коригування освітнього процесу, організації індивідуальних і групових консультацій, подолання освітніх втрат.

3. Вивчення стану викладання навчальних предметів

Вивчення стану викладання навчальних предметів здійснюється відповідно до річного плану роботи закладу освіти. Воно передбачає аналіз календарно-тематичного планування, відвідування уроків, спостереження за освітнім процесом, вивчення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти, перевірку

ведення шкільної документації, аналіз використання сучасних методів навчання та цифрових ресурсів.

За результатами вивчення стану викладання готуються довідки, накази, рекомендації, приймаються рішення щодо вдосконалення методики викладання, підвищення результативності навчання та професійного розвитку педагогічних працівників.

4. Спостереження за навчальними заняттями

Спостереження за навчальними заняттями є одним із важливих інструментів оцінювання якості педагогічної діяльності. Під час спостереження враховується відповідність змісту уроку освітній програмі, досягнення очікуваних результатів навчання, використання компетентнісного підходу, активність здобувачів освіти, диференціація навчання, застосування формуального оцінювання, дотримання академічної доброчесності, психологічний комфорт і безпечність освітнього середовища.

Результати спостереження використовуються не для формального контролю, а для надання педагогічним працівникам методичної підтримки, удосконалення освітнього процесу, виявлення успішних педагогічних практик і поширення досвіду.

5. Анкетування, опитування та інтерв'ювання учасників освітнього процесу

Для вивчення думки учасників освітнього процесу в закладі проводяться анкетування, опитування та інтерв'ювання здобувачів освіти, батьків, педагогічних працівників. Такі інструменти дають можливість отримати інформацію про рівень задоволеності освітнім середовищем, якість комунікації, об'єктивність оцінювання, безпеку, психологічний комфорт, організацію дистанційного або змішаного навчання, потреби й очікування учасників освітнього процесу.

Отримані результати аналізуються адміністрацією закладу, практичним психологом, соціальним педагогом, педагогічною радою та використовуються для ухвалення управлінських рішень.

6. Аналіз шкільної документації

Аналіз документації здійснюється з метою контролю за виконанням освітньої програми, навчальних планів і програм, дотриманням вимог до ведення класних журналів, календарно-тематичного планування, особових справ здобувачів освіти, протоколів педагогічних рад, наказів, планів роботи, документації з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інклюзивного навчання, виховної та методичної роботи.

Такий аналіз дає змогу своєчасно виявити недоліки, надати рекомендації, забезпечити належний рівень організації освітнього процесу та управлінської діяльності.

7. Внутрішній контроль та управлінський супровід

Внутрішній контроль здійснюється відповідно до річного плану роботи закладу освіти та охоплює питання організації освітнього процесу, виконання навчальних програм, стану викладання предметів, рівня навчальних досягнень, відвідування занять, ведення документації, дотримання вимог безпеки, організації виховної роботи, інклюзивного навчання, методичної роботи та професійного розвитку педагогічних працівників.

Управлінський супровід передбачає не лише контроль, а й консультування, методичну підтримку, допомогу в подоланні труднощів, поширення ефективного педагогічного досвіду, створення умов для професійного зростання працівників.

8. Забезпечення академічної доброчесності

У закладі освіти формується культура академічної доброчесності. Учасники освітнього процесу дотримуються принципів чесності, відповідальності, справедливості, поваги до авторського права, самостійного виконання навчальних завдань, об'єктивного оцінювання результатів навчання.

Педагогічні працівники ознайомлюють здобувачів освіти з правилами академічної доброчесності, попереджають списування, плагіат, фальсифікацію результатів, необ'єктивне оцінювання. Питання академічної доброчесності розглядаються на уроках, годинах спілкування, засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднань, у роботі з батьками.

9. Психолого-педагогічний супровід

Психолого-педагогічний супровід спрямований на підтримку здобувачів освіти, збереження їхнього психічного здоров'я, адаптацію до навчання, профілактику булінгу, насильства, конфліктів, подолання тривожності, формування життєстійкості та позитивного мікроклімату в учнівських колективах.

Практичний психолог, класні керівники та педагогічні працівники здійснюють діагностичну, профілактичну, консультативну, корекційно-розвиткову та просвітницьку роботу зі здобувачами освіти, батьками й педагогами.

10. Інклюзивне освітнє середовище

Внутрішня система забезпечення якості освіти передбачає створення умов для навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. У закладі забезпечується індивідуальний підхід, психолого-педагогічний супровід, адаптація та модифікація освітнього процесу відповідно до потреб дитини, співпраця з батьками, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру та командою психолого-педагогічного супроводу.

Інклюзивне навчання спрямоване на забезпечення рівного доступу до освіти, соціалізацію дітей, розвиток їхніх здібностей, формування позитивного ставлення до різноманітності та взаємопідтримки в учнівському середовищі.

В умовах дистанційного навчання матеріально-технічне забезпечення закладу відповідає специфічним вимогам до організації освітнього процесу онлайн. Воно включає технічні засоби, програмне забезпечення, цифрові платформи, а також ресурси для педагогів, учнів і батьків.

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН №1115 від 08.09.2020 р.), відповідальність за створення умов навчання вдома несе родина.

Батьки забезпечують:

- Обладнання робочого місця вдома (стіл, стілець, освітлення, тиша).
- Наявність пристрою для участі в дистанційному навчанні (комп'ютер, ноутбук, планшет).
- Доступ до інтернету.
- Контроль за дотриманням режиму дня: час навчання, відпочинку, сну.
- Безпечні умови праці за комп'ютером (відповідно до санітарних вимог).
- Психологічну підтримку дитини під час навчання вдома.
- Комунікацію закладом у разі труднощів або технічних проблем.

Ужгородський ліцей №12 забезпечує:

- Методичну допомогу батькам щодо організації навчального простору.
- Інструкції та поради для ефективного навчання вдома.
- Технічну або психологічну підтримку, якщо батьки звертаються за допомогою.

1.13.3. Очікувані результати функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Очікуваними результатами функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- підвищення якості освітнього процесу;
- створення безпечного, комфортного та інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення об'єктивного й прозорого оцінювання здобувачів освіти;
- зростання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти;
- подолання освітніх втрат;
- професійне зростання педагогічних працівників;
- удосконалення управлінських процесів;
- формування культури академічної доброчесності;
- розвиток партнерства між закладом освіти, здобувачами освіти та батьками;
- забезпечення відкритості, прозорості й довіри до діяльності закладу освіти.

Таким чином, внутрішня система забезпечення якості освіти є дієвим механізмом розвитку закладу освіти, удосконалення освітнього процесу, підвищення результативності навчання, забезпечення комфортних і безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу та реалізації Освітньої програми закладу.

РОЗДІЛ II

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

2.1. Загальні положення

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Реалізація мети початкової освіти в Ужгородському ліцеї №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- **визнання унікальності та обдарованості кожної дитини**, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- **цінність дитинства**, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- **радість пізнання**, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності;
- **розвиток вільної особистості** шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- **міцне здоров'я та добробут**, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- **забезпечення безпеки** у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення закладу освіти на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- **утвердження людської гідності** шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- **плекання любові** до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- **формування активної громадянської позиції**, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли:

- ✓ 1–2 класи (адаптаційно-ігровий)
- ✓ 3–4 класи (основний – поглиблення знань та навичок, отриманих в першому циклі), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

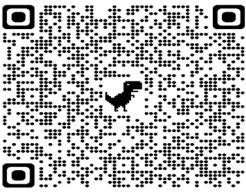
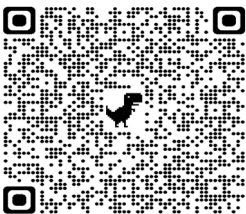
2.5. МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ І СТУПЕНЯ

Освітній процес у 1-4 класах 2026-2027 навчального року здійснюється за модельними навчальними програмами, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки.

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами. Оскільки відповідні модельні та або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту початкової освіти.

Інваріантна складова

І ступінь

№	Назва програми
1.	ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1- 2 клас, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf?__cf_chl_f_tk=ONiadtV5V3EMof.SgAPMcf3Yv1k5J3gMmmRFXlQdbTw-1782968758-1.0.1.1-DBnPaJoT7w0WxPPbvpYbtBOfuEZr4e2EEdy3dd_AW3w
2.	ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf

Клас	Предмет	К-сть год.	Програма	Затверджено
І СТУПІНЬ				
1	Українська мова	175	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
1	Англійська мова	70		
1	Математика	105		
1	«Я досліджую світ»	245		
1	«Мистецтво»	70		
1	Фізична культура	105		
1	Хореографія	35		
2	Українська мова	175	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
2	Англійська мова	105		
2	Математика	105		
2	«Я досліджую світ»	245		
2	«Мистецтво»	70		
2	«Інформатика»	35		
2	Фізична культура	105		
2	Хореографія	35		
2-А	Українська мова (мова навчання)	245	Типова освітня програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник Цимбалару А.Д.), лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115)	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019 р.)
2-А	Англійська мова (мова вивчення)	105		
2-А	Математика	175		
2-А	Всесвіт	105		
2-А	Фізична культура	105		
2-А	Арт-технології	70		
2-А	Інформатика (ІКТ)	35		
2-А	Хореографія	35		
3	Українська мова	175	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
3	Англійська мова	105		
3	Математика	140		
3	«Я досліджую світ»	245		
3	«Мистецтво»	70		
3	Фізична культура	105		
3	Інформатика	35		
3	Хореографія	35		
3-Б	Українська мова (мова навчання)	245	Типова освітня програма «Світ чекає крилатих»	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів
3-Б	Англійська мова (мова вивчення)	105		

3-Б	Математика	175	(науковий керівник Цимбалару А.Д.), лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115)	України (№ 688 від 24.07.2019 р.)
3-Б	Всесвіт	105		
3-Б	Фізична культура	105		
3-Б	Арт-технології	105		
3-Б	Інформатика (ІКТ)	35		
3-Б	Хореографія	35	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
4-А	Українська мова	175		
4-А	Англійська мова	105		
4-А	Математика	140		
4-А	«Я досліджую світ»	245		
4-А	«Мистецтво»	70		
4-А	Фізична культура	105		
4-А	Інформатика	35	Типова освітня програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник Цимбалару А.Д.), лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115)	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019 р.)
4-А	Хореографія	35		
4-Б	Українська мова (мова навчання)	245		
4-Б	Англійська мова (мова вивчення)	105		
4-Б	Математика	175		
4-Б	Всесвіт	105		
4-Б	Фізична культура	105		
4-Б	Арт-технології	105		
4-Б	Інформатика (ІКТ)	35		
4-Б	Хореографія	35		

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ В 2026-2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

№ з\п	Назва курсу	Науково-методичне забезпечення (програма)
1.	Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти з	https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KNxK-QSjxSFmexcGOP9irYw-ufgbWfiQbajDldiLNvQ/edit?gid=1744497099#gid=1744497099

	<u>навчанням</u> <u>українською мовою</u>	
--	--	--

2.6. Освітня програма для 1–2 класів (Адаптаційно-ігровий цикл початкової освіти)

Пояснювальна записка

Освітня програма для 1–2 класів закладу загальної середньої освіти розроблена на основі Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743, відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- зміст;
- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми під керівництвом Шияна Р.Б. з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом початкової освіти і змінами до нього в межах першого циклу початкової освіти — адаптаційно-ігрового.

Освітня програма спрямована на досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, формування ключових компетентностей, розвиток наскрізних умінь, виховання ціннісного ставлення до себе, інших людей, природи, родини, громади та України.

Навчання у 1–2 класах організовується на засадах дитиноцентризму, компетентнісного, діяльнісного, інтегрованого та особистісно орієнтованого підходів. Освітній процес будується з урахуванням вікових, індивідуальних, психологічних і фізіологічних особливостей молодших школярів. Значна увага приділяється ігровій діяльності, практичному досвіду, дослідженню, спостереженню, творчості, руховій активності та емоційній підтримці дитини.

Мета освітньої програми для 1–2 класів

Метою освітньої програми є забезпечення всебічного розвитку дитини, її здібностей, талантів, формування ключових компетентностей і наскрізних умінь, необхідних для подальшого навчання, особистісного становлення, соціалізації та активної участі в житті шкільної спільноти.

Освітня програма передбачає формування в здобувачів освіти вміння навчатися, спілкуватися державною мовою, застосовувати математичні знання у життєвих ситуаціях, пізнавати навколишній світ, дбати про власне здоров'я і безпеку, взаємодіяти з іншими людьми, виявляти творчість, відповідальність, допитливість і самостійність.

Основними завданнями освітньої програми для 1–2 класів є:

- забезпечення адаптації здобувачів освіти до умов шкільного навчання;
- формування позитивної мотивації до навчання;
- розвиток мовлення, мислення, уяви, пам'яті, уваги, пізнавального інтересу;
- формування початкових умінь читання, письма, лічби, математичного мислення;
- розвиток умінь спілкуватися, слухати, висловлювати власну думку, працювати в парі та групі;
- формування навичок безпечної поведінки, здорового способу життя, емоційної саморегуляції;
- виховання поваги до державної мови, родини, школи, рідного краю, України;
- розвиток творчих здібностей, естетичного смаку, рухової активності;
- створення умов для індивідуального поступу кожної дитини;
- забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою.

Освітню програму для 1–2 класів укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна освітня галузь, зокрема українська мова та література, іншомовна освіта;

- ✓ **Математична освітня галузь;**
- ✓ **Природнича освітня галузь;**
- ✓ **Технологічна освітня галузь;**
- ✓ **Інформатична освітня галузь;**
- ✓ **Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь;**
- ✓ **Громадянська та історична освітня галузь;**
- ✓ **Мистецька освітня галузь;**
- ✓ **Фізкультурна освітня галузь.**

У 1–2 класах частина освітніх галузей реалізується через інтегрований курс «**Я досліджую світ**», що забезпечує цілісне сприйняття дитиною навколишнього

світу, поєднання знань із різних сфер життя, формування дослідницьких умінь, соціального досвіду та практичних навичок.

У 1–2 класах частина освітніх галузей реалізується через інтегрований курс **«Я досліджую світ»**, що забезпечує цілісне сприйняття дитиною навколишнього світу, поєднання знань із різних сфер життя, формування дослідницьких умінь, соціального досвіду та практичних навичок.

Мовно-літературна освітня галузь

Мовно-літературна освітня галузь спрямована на формування в здобувачів освіти початкових умінь спілкуватися державною мовою, слухати й розуміти усне мовлення, висловлювати власні думки, читати, писати, взаємодіяти з іншими людьми засобами мови.

У 1 класі мовно-літературна галузь реалізується через інтегрований курс **«Українська мова. Навчання грамоти»**, що поєднує навчання читання і письма, розвиток усного мовлення, формування елементарних мовних уявлень та інтересу до книги.

У 2 класі ця галузь реалізується через окремі навчальні предмети **«Українська мова»** та **«Читання»**, що забезпечують подальший розвиток мовленнєвих, читацьких і комунікативних умінь.

Зміст мовно-літературної галузі передбачає розвиток уміння слухати, говорити, читати, писати, працювати з дитячою книжкою, сприймати художні та інформаційні тексти, переказувати, ставити запитання, висловлювати власне ставлення до прочитаного й почутого.

Іншомовна освіта реалізується через вивчення іноземної мови. Її зміст спрямований на формування початкової іншомовної комунікативної компетентності, розвиток інтересу до вивчення іноземної мови, ознайомлення з культурою інших народів, засвоєння простих мовленнєвих зразків у близьких для дитини життєвих ситуаціях.

Математична освітня галузь

Математична освітня галузь спрямована на формування початкових математичних уявлень, розвиток логічного мислення, уміння розв'язувати практичні завдання, орієнтуватися в кількісних, просторових і часових відношеннях.

Здобувачі освіти вчаться лічити, порівнювати числа, виконувати арифметичні дії, розпізнавати геометричні фігури, працювати з величинами, знаходити способи розв'язання життєвих задач, пояснювати власні міркування.

Математична галузь реалізується через навчальний предмет **«Математика»**, а також частково інтегрується в курс **«Я досліджую світ»**. У навчальному плані закладу для 1–2 класів передбачено додаткові години на математику, що дає змогу посилити формування математичної компетентності, розвивати обчислювальні навички, логічне мислення та впевненість дітей у виконанні навчальних завдань.

Природнича освітня галузь

Природнича освітня галузь реалізується переважно через інтегрований курс «**Я досліджую світ**». Її зміст спрямований на формування в учнів уявлень про природу, людину, живі організми, явища навколишнього світу, взаємозв'язки між людиною і природою.

Здобувачі освіти вчаться спостерігати, досліджувати, ставити запитання, робити прості висновки, дбайливо ставитися до природи, розуміти значення природних ресурсів, дотримуватися правил поведінки в довкіллі.

У межах природничої галузі формуються основи дослідницької діяльності, екологічної свідомості, відповідального ставлення до живої і неживої природи.

Технологічна освітня галузь

Технологічна освітня галузь спрямована на розвиток практичних умінь, творчості, самостійності, охайності, уміння планувати й виконувати прості трудові дії.

У межах інтегрованого курсу «**Я досліджую світ**» здобувачі освіти ознайомлюються з матеріалами, інструментами, простими технологічними операціями, виготовляють вироби, працюють із папером, природними та іншими безпечними матеріалами.

Зміст галузі сприяє розвитку дрібної моторики, просторового мислення, естетичного сприйняття, уміння працювати за зразком, інструкцією, власним задумом, а також формуванню навичок безпечної праці.

Інформатична освітня галузь

Інформатична освітня галузь у 1–2 класах має пропедевтичний характер і спрямована на формування початкових уявлень про інформацію, способи її подання, збереження, передавання та використання.

Здобувачі освіти вчаться працювати з інформацією в доступній для них формі, розпізнавати повідомлення, встановлювати прості послідовності дій, виконувати алгоритми, дотримуватися правил безпечної поведінки під час використання цифрових пристроїв.

У 2 класі навчальним планом передбачено вивчення інформатики, що сприяє формуванню початкової цифрової компетентності, алгоритмічного мислення та безпечної роботи з інформаційним середовищем.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «**Я досліджую світ**» і спрямована на формування в дітей навичок здорового та безпечного способу життя, відповідальної поведінки, емоційної грамотності, уміння взаємодіяти з іншими людьми.

Здобувачі освіти вчаться розпізнавати власні емоції, дотримуватися правил особистої гігієни, безпечної поведінки вдома, у школі, на вулиці, під час надзвичайних ситуацій, зокрема в умовах воєнного стану.

Зміст галузі передбачає формування культури спілкування, доброзичливості, взаємодопомоги, відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей.

Громадянська та історична освітня галузь

Громадянська та історична освітня галузь спрямована на формування в здобувачів освіти первинних уявлень про себе, родину, школу, громаду, рідний край, Україну, державні символи, традиції та правила співжиття.

У межах інтегрованого курсу «**Я досліджую світ**» діти вчаться усвідомлювати себе частиною родини, класного колективу, шкільної спільноти, громади й українського народу. Формуються початкові громадянські якості: повага, відповідальність, доброзичливість, справедливість, уміння домовлятися, дотримуватися правил і брати участь у спільних справах.

Зміст галузі сприяє вихованню любові до України, поваги до державної мови, культури, традицій, історії рідного краю та українського народу.

Мистецька освітня галузь

Мистецька освітня галузь спрямована на розвиток творчих здібностей, емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, естетичного смаку, художньо-образного мислення.

У 1–2 класах мистецька галузь реалізується через інтегрований курс «**Мистецтво**», що поєднує музичну та образотворчу складові. Здобувачі освіти співають, слухають музику, рухаються під музику, малюють, ліплять, створюють прості художні роботи, інтерпретують мистецькі образи, висловлюють власні враження.

Мистецька діяльність сприяє розвитку уяви, фантазії, емоційної сфери, комунікативних умінь і здатності до самовираження.

Фізкультурна освітня галузь

Фізкультурна освітня галузь спрямована на формування рухової активності, зміцнення здоров'я, розвиток фізичних якостей, виховання інтересу до занять фізичною культурою і спортом.

У 1–2 класах фізична культура реалізується через рухливі ігри, вправи, естафети, загальнорозвивальні рухові дії, вправи на координацію, рівновагу, швидкість, спритність і витривалість.

Години фізичної культури не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження здобувачів освіти. Це забезпечує необхідний рівень рухової активності дітей без перевантаження академічними заняттями.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 1–2 класів визначаються відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна.

У результаті навчання здобувачі освіти мають:

- володіти початковими навичками усного і писемного мовлення;

- читати й розуміти доступні тексти;
- висловлювати власні думки, почуття, враження;
- застосовувати елементарні математичні знання в життєвих ситуаціях;
- спостерігати за об'єктами та явищами природи;
- ставити запитання, досліджувати, робити прості висновки;
- дотримуватися правил безпечної поведінки та особистої гігієни;
- виявляти доброзичливість, повагу, відповідальність;
- працювати самостійно, у парі та групі;
- виявляти творчість у мистецькій, ігровій, навчальній і практичній діяльності;
- дотримуватися правил класної та шкільної спільноти;
- усвідомлювати себе частиною родини, школи, громади, України.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними цією Освітньою програмою.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання. В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне (формувальне) оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів

здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження;
- аналізу учнівських робіт;
- усного зворотного зв'язку;
- самооцінювання;
- взаємооцінювання;
- ведення портфоліо навчальних досягнень;
- індивідуальних бесід з учнями;
- інформування батьків про поступ дитини.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової освіти за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку відповідно до індивідуальних потреб, висновків фахівців та чинного законодавства.

Внутрішнє забезпечення якості освіти в 1–2 класах

Внутрішнє забезпечення якості освіти в 1–2 класах здійснюється через:

- спостереження за адаптацією здобувачів освіти до шкільного навчання;
- аналіз динаміки індивідуального поступу дітей;
- формувальне оцінювання результатів навчання;
- вивчення рівня сформованості ключових компетентностей;
- аналіз освітнього середовища класу;
- педагогічне спостереження за навчальною, ігровою, комунікативною та творчою діяльністю дітей;
- співпрацю вчителя з батьками;
- психолого-педагогічний супровід першокласників;
- аналіз результатів навчання наприкінці адаптаційного періоду;
- коригування освітнього процесу відповідно до потреб здобувачів освіти.

Особлива увага приділяється створенню безпечного, психологічно комфортного, інклюзивного та мотивувального освітнього середовища, у якому кожна дитина має можливість навчатися у власному темпі, розкривати здібності, відчувати підтримку та успіх.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів Ужгородського ліцею №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області складає 1680 годин/навчальний рік:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік.

Навчальний план для 1–2 класів (таблиця 1. Розділу 4) конкретизує організацію освітнього процесу, визначає загальний обсяг навчального навантаження, розподіл годин між навчальними предметами, інтегрованими курсами та освітніми галузями.

У 1–2 класах навчальним планом передбачено вивчення української мови, іноземної мови, математики, інтегрованого курсу «**Я досліджую світ**», мистецтва, фізичної культури, а у 2 класі - інформатики. У межах інтегрованого курсу «**Я досліджую світ**» реалізуються мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі.

Додаткові години використано на посилення математичної освітньої галузі, що відповідає потребі формування базових математичних умінь, логічного мислення та подолання можливих освітніх труднощів на початковому етапі навчання.

2.7. Освітня програма для 3-4 класів (основний – поглиблення знань та навичок, отриманих в першому циклі)

Пояснювальна записка

Освітня програма для 3–4 класів закладу загальної середньої освіти розроблена на основі Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна, відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

Програма визначає рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в 3–4 класах, забезпечує єдиний комплекс освітніх компонентів, спрямованих на досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, формування ключових компетентностей, розвиток наскрізних умінь, поглиблення знань і навичок, здобутих у першому, адаптаційно-ігровому циклі початкової освіти.

3–4 класи становлять основний цикл початкової освіти, у межах якого продовжується формування навчальної самостійності здобувачів освіти, відповідальності за результати власної діяльності, уміння працювати з інформацією, застосовувати набуті знання у практичних життєвих ситуаціях, співпрацювати з іншими, висловлювати власну думку, досліджувати, аналізувати, робити висновки.

Освітня програма для 3–4 класів передбачає інтегровано-предметний підхід до організації освітнього процесу. Це означає поєднання окремого вивчення навчальних предметів із реалізацією змісту окремих освітніх галузей через інтегровані курси, зокрема курс «Я досліджую світ».

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- перелік і пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, навчальних предметів, інтегрованих курсів та їх логічну послідовність;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- інструменти формування та підсумкового оцінювання;
- вимоги до осіб, які можуть навчатися за цією програмою.

Освітня програма закладу освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується керівником закладу. Обов'язковим компонентом Освітньої програми є навчальний план, який конкретизує організацію освітнього процесу.

Мета освітньої програми для 3–4 класів:

забезпечення подальшого розвитку особистості дитини, поглиблення знань, умінь і навичок, сформованих у першому циклі початкової освіти, формування ключових компетентностей, наскрізних умінь, ціннісних ставлень, навчальної самостійності та готовності до переходу на наступний рівень освіти — базову середню освіту.

Програма спрямована на розвиток у здобувачів освіти здатності навчатися, критично мислити, спілкуватися державною та іноземною мовами, застосовувати математичні знання, досліджувати навколишній світ, безпечно користуватися цифровими технологіями, дбати про здоров'я, співпрацювати з іншими, виявляти творчість, громадянську відповідальність і любов до України.

Основними завданнями освітньої програми для 3–4 класів є:

- поглиблення знань і навичок, отриманих здобувачами освіти в адаптаційно-ігровому циклі;
- розвиток мовленнєвої, читацької, математичної, природничої, цифрової, соціальної, громадянської, мистецької та фізкультурної компетентностей;
- формування вміння самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, аналізувати, порівнювати, узагальнювати;
- розвиток навчальної мотивації, відповідальності, організованості та самоконтролю;
- формування навичок співпраці, комунікації, взаємодопомоги, толерантності;
- поглиблення уявлень про природу, суспільство, людину, Україну, рідний край;
- розвиток дослідницьких, творчих, практичних і проєктних умінь;
- формування культури здорового та безпечного способу життя;
- забезпечення індивідуального поступу кожного здобувача освіти;
- підготовка учнів до навчання в базовій школі.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів – 1820 годин/навчальний рік

- **3 клас** - 910 годин/навчальний рік.
- **4 клас** - 910 годин/навчальний рік.

Орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін визначено у типовому навчальному плані, що пропонує інтегровано-предметний підхід до організації освітнього процесу).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ **Мовно-літературна освітня галузь**, зокрема українська мова та література, іншомовна освіта;

- ✓ Математична освітня галузь;
- ✓ Природнича освітня галузь;
- ✓ Технологічна освітня галузь;
- ✓ Інформатична освітня галузь;
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь;
- ✓ Громадянська та історична освітня галузь;
- ✓ Мистецька освітня галузь;
- ✓ Фізкультурна освітня галузь.

Зміст освітніх галузей реалізується через окремі навчальні предмети та інтегровані курси. У 3–4 класах важливу роль відіграє інтегрований курс «**Я досліджую світ**», який поєднує зміст природничої, соціальної, здоров'язбережувальної, громадянської, історичної, технологічної, математичної та мовно-літературної освітніх галузей.

Мовно-літературна освітня галузь

Мовно-літературна освітня галузь у 3–4 класах спрямована на розвиток вільного володіння державною мовою, удосконалення усного й писемного мовлення, формування читацької компетентності, культури спілкування, уміння працювати з текстами різних видів.

Здобувачі освіти вдосконалюють уміння слухати й розуміти усне мовлення, будувати власні висловлювання, брати участь у діалозі, ставити запитання, аргументувати думку, переказувати, створювати короткі письмові тексти, дотримуватися норм української літературної мови.

Особлива увага приділяється розвитку читацьких умінь: усвідомленому, правильному, виразному читанню, розумінню змісту художніх, науково-популярних, інформаційних текстів, визначенню головної думки, характеристики персонажів, висловленню власного ставлення до прочитаного.

Іншомовна освіта спрямована на розвиток початкової іншомовної комунікативної компетентності. Здобувачі освіти вчаться розуміти прості висловлювання іноземною мовою, використовувати мовленнєві зразки у типових життєвих ситуаціях, читати й писати прості слова, словосполучення, речення, виявляти інтерес до культури інших народів.

Математична освітня галузь

Математична освітня галузь у 3–4 класах спрямована на поглиблення математичних знань і навичок, розвиток логічного, критичного та просторового мислення, формування вміння застосовувати математичні знання у практичних ситуаціях.

Здобувачі освіти розширюють уявлення про числа, арифметичні дії, величини, геометричні фігури, математичні залежності, способи розв'язування задач. Вони вчаться аналізувати умову задачі, добирати спосіб розв'язання, виконувати обчислення, перевіряти правильність результату, пояснювати власні міркування.

Математична компетентність формується не лише на уроках математики, а й через інтеграцію з іншими освітніми галузями, зокрема під час дослідницьких, практичних і проєктних завдань.

Природнича освітня галузь

Природнича освітня галузь реалізується переважно через інтегрований курс **«Я досліджую світ»**. Її зміст спрямований на формування природничої компетентності, дослідницьких умінь, екологічної свідомості, розуміння взаємозв'язків у природі.

Здобувачі освіти поглиблюють знання про живу й неживу природу, явища природи, організм людини, рослинний і тваринний світ, природні ресурси, рідний край, Землю як планету. Вони вчаться спостерігати, досліджувати, проводити прості досліді, фіксувати результати, робити висновки, дбайливо ставитися до довкілля.

Природнича галузь сприяє розвитку допитливості, уміння бачити проблему, ставити запитання, шукати відповіді, діяти відповідально щодо природи.

Технологічна освітня галузь

Технологічна освітня галузь спрямована на розвиток практичних умінь, творчості, технічного мислення, здатності планувати й організовувати власну діяльність.

У межах інтегрованого курсу **«Я досліджую світ»** здобувачі освіти працюють із різними матеріалами, ознайомлюються з технологічними процесами, створюють вироби, виконують практичні завдання, дотримуються правил безпечної праці.

Зміст галузі сприяє розвитку охайності, наполегливості, відповідальності, уміння працювати за інструкцією, планом, зразком або власним задумом. Учні вчаться добирати матеріали й інструменти, оцінювати результати своєї роботи, презентувати створені вироби.

Інформатична освітня галузь

Інформатична освітня галузь у 3–4 класах реалізується через навчальний предмет **«Інформатика»**. Вона спрямована на формування початкової цифрової компетентності, алгоритмічного мислення, інформаційної культури та навичок безпечної роботи з цифровими пристроями.

Здобувачі освіти вчаться працювати з інформацією, створювати прості інформаційні продукти, виконувати алгоритми, використовувати цифрові інструменти для навчання, спілкування, творчості та розв'язування навчальних завдань.

Особлива увага приділяється правилам безпечної поведінки в цифровому середовищі, дотриманню етичних норм комунікації, захисту персональних даних, відповідальному використанню інформації.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь спрямована на формування навичок здорового способу життя, безпечної поведінки, емоційної грамотності, відповідального ставлення до себе та інших людей.

У межах інтегрованого курсу «**Я досліджую світ**» здобувачі освіти поглиблюють знання про здоров'я, особисту гігієну, режим дня, харчування, рухову активність, безпеку вдома, у школі, на вулиці, в інтернеті, під час надзвичайних ситуацій.

Зміст галузі сприяє формуванню вміння розпізнавати небезпечні ситуації, приймати безпечні рішення, звертатися по допомогу, підтримувати доброзичливі стосунки, керувати власними емоціями, поважати себе й інших.

Громадянська та історична освітня галузь

Громадянська та історична освітня галузь спрямована на формування громадянської компетентності, національної свідомості, поваги до прав людини, державної мови, культури, традицій українського народу.

Здобувачі освіти поглиблюють уявлення про родину, школу, громаду, рідний край, Україну, державні символи, історичну пам'ять, видатних українців, важливі події минулого й сучасності.

У процесі навчання формуються такі якості, як відповідальність, повага, справедливість, доброзичливість, готовність до співпраці, активна участь у житті класу, школи, громади. Здобувачі освіти вчаться дотримуватися правил співжиття, поважати права й гідність інших людей, приймати рішення в інтересах спільноти.

Мистецька освітня галузь

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегрований курс «**Мистецтво**», який поєднує музичну та образотворчу складові. Її зміст спрямований на розвиток творчих здібностей, естетичного сприйняття, емоційної чутливості, художньо-образного мислення.

Здобувачі освіти сприймають твори мистецтва, висловлюють власні враження, співають, слухають музику, виконують ритмічні рухи, створюють малюнки, аплікації, композиції, декоративні вироби, беруть участь у колективній творчій діяльності.

Мистецька галузь сприяє самовираженню дитини, розвитку фантазії, емоційної сфери, культури сприймання краси в мистецтві й навколишньому світі.

Фізкультурна освітня галузь

Фізкультурна освітня галузь спрямована на зміцнення здоров'я здобувачів освіти, розвиток фізичних якостей, рухових умінь, формування інтересу до фізичної культури, активного та здорового способу життя.

У 3–4 класах фізична культура реалізується через рухливі ігри, фізичні вправи, естафети, елементи спортивних ігор, вправи для розвитку сили, спритності, координації, витривалості, гнучкості.

Здобувачі освіти вчаться дотримуватися правил безпеки під час фізичних вправ, співпрацювати в команді, чесно змагатися, підтримувати однокласників, оцінювати власні фізичні можливості.

Години фізичної культури не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження здобувачів освіти.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 3–4 класів визначаються відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна.

У результаті навчання здобувачі освіти мають:

- вільніше й усвідомленіше користуватися державною мовою в усному та писемному мовленні;
- читати, розуміти, аналізувати й інтерпретувати тексти різних видів;
- створювати власні усні й письмові висловлювання;
- застосовувати математичні знання для розв’язування навчальних і життєвих задач;
- спостерігати, досліджувати, порівнювати, узагальнювати природні та суспільні явища;
- користуватися цифровими пристроями й інформацією безпечно та відповідально;
- дотримуватися правил здорового способу життя й безпечної поведінки;
- виявляти громадянську відповідальність, повагу до України, державної мови, культури й традицій;
- співпрацювати з іншими, працювати в команді, брати участь у спільній діяльності;
- виявляти творчість у мистецькій, навчальній, практичній і проєктній діяльності;
- планувати власну роботу, оцінювати результати, здійснювати самооцінювання;
- демонструвати готовність до подальшого навчання на рівні базової середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми – кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти; сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 3–4 класах підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання здійснюється постійно впродовж освітнього процесу. Його метою є відстеження навчального поступу учнів, виявлення індивідуальних освітніх потреб, підтримка дитини, коригування методів

навчання, формування впевненості у власних можливостях і розвиток здатності до самооцінювання.

- Формувальне оцінювання дає змогу:
- відстежувати навчальний поступ здобувачів освіти;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному етапі навчання;
- своєчасно виявляти труднощі й запобігати їх накопиченню;
- коригувати освітній процес відповідно до потреб учнів;
- підтримувати мотивацію до навчання;
- формувати впевненість дитини у власних можливостях.

Інструментами формувального оцінювання є педагогічне спостереження, усний і письмовий зворотний зв'язок, самооцінювання, взаємооцінювання, аналіз учнівських робіт, портфоліо, індивідуальні бесіди, діагностувальні завдання, спостереження за діяльністю учнів у групах, проєктах, практичних і творчих роботах.

Підсумкове оцінювання здійснюється з метою співвіднесення навчальних досягнень здобувачів освіти з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Воно може бути тематичним і підсумковим.

Оцінювання навчальних досягнень у 3–4 класах має бути об'єктивним, доброзичливим, зрозумілим для учнів і батьків, спрямованим на підтримку дитини, розвиток її навчальної самостійності, відповідальності та здатності оцінювати власний поступ.

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів Нової української школи здійснюється відповідно до орієнтовних вимог, на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти»

https://drive.google.com/file/d/1DuEdJ31mq4-gyMoszi89TOwfu8q_-PRM/view

6.1.2. ОРІЄНТОВНА РАМКА оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (Додаток 1 до методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти)

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з

	певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про

	досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення / виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуєваних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Очікувані результати навчання використовуються для визначення цілей уроків, окремих видів діяльності, поточного й підсумкового оцінювання, а також для постійного спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти.

Внутрішнє забезпечення якості освіти в 3–4 класах

Внутрішнє забезпечення якості освіти у 3–4 класах здійснюється через системне спостереження, аналіз, оцінювання та коригування освітнього процесу.

Основними інструментами внутрішнього забезпечення якості освіти є:

- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти;
- аналіз сформованості ключових компетентностей;
- педагогічне спостереження за навчальною діяльністю учнів;
- аналіз результатів формувального та підсумкового оцінювання;
- вивчення індивідуального поступу кожної дитини;
- аналіз учнівських робіт, зошитів, портфоліо;
- спостереження за участю учнів у проєктній, дослідницькій, творчій та груповій діяльності;
- вивчення стану викладання навчальних предметів;
- аналіз календарно-тематичного планування;
- співпраця педагогічних працівників із батьками;
- психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти;
- коригування освітнього процесу відповідно до результатів спостережень і моніторингів.

Особлива увага приділяється створенню безпечного, інклюзивного, психологічно комфортного освітнього середовища, у якому кожен здобувач освіти має можливість розвиватися відповідно до власних здібностей, освітніх потреб і темпу навчання.

Вимоги до осіб, які навчаються за програмою

До навчання за освітньою програмою другого циклу початкової освіти допускаються здобувачі освіти, які завершили навчання в 1–2 класах і продовжують здобуття початкової освіти у 3–4 класах.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Особи з особливими освітніми потребами можуть здобувати початкову освіту з урахуванням індивідуальних потреб, рекомендацій фахівців, висновків інклюзивно-ресурсного центру та відповідно до чинного законодавства.

Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами освітня програма може містити корекційно-розвитковий складник, адаптацію або модифікацію змісту навчання, індивідуальну програму розвитку, психолого-педагогічний супровід.

Навчальний план для 3–4 класів

Навчальний план для 3–4 класів конкретизує організацію освітнього процесу та визначає розподіл навчального часу між освітніми галузями, навчальними предметами й інтегрованими курсами.

У 3–4 класах навчальним планом передбачено вивчення української мови, іноземної мови, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ», інформатики, мистецтва та фізичної культури. Згідно з навчальним планом закладу освіти на 2026/2027 навчальний рік, у 3–4 класах на українську мову відведено по 5 годин на тиждень, на іноземну мову — по 3 години, на математику — по 4 години, на інтегрований курс «Я досліджую світ» — 7 годин, на інформатику — по 1 годині, на мистецтво — по 2 години, на фізичну культуру — по 3 години на тиждень. Додаткові години використано на хореографію, що сприяє естетичному, фізичному та творчому розвитку здобувачів освіти.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» забезпечує реалізацію змісту кількох освітніх галузей: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної.

Такий розподіл навчального часу забезпечує збалансоване поєднання мовної, математичної, природничої, соціальної, мистецької, цифрової та фізкультурної підготовки здобувачів освіти, сприяє поглибленню знань, формуванню практичних умінь і підготовці до навчання в базовій школі.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

РОЗДІЛ III

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НУШ (5-9-і КЛАСИ)

5.1. Загальні положення

Для реалізації мети базової середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу _____ закладом, на основі Державного стандарту базової середньої освіти розроблено освітню програму на 2026-2027 навчальний рік для **5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти)**. Освітня програма для базової середньої освіти НУШ (5-9-і класи) (далі - освітня програма) розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972, згідно **Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 17 серпня 2026 року №1430 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти», Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року №536, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за №547/33518.**

Освітня програма визначає єдиний комплекс освітніх компонентів, спрямованих на досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, формування ключових компетентностей, розвиток наскрізних умінь, соціалізацію, громадянську активність, відповідальне ставлення до себе, інших людей, суспільства, навколишнього природного середовища, національних і культурних цінностей українського народ

Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення та використання Ужгородським ліцеєм №12 в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти. Освітня програма для 5-9-х класів, що реалізується в Ужгородському ліцеї №12, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

5.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ II СТУПЕНЯ

Метою освітньої програми для 5–9 класів є: забезпечення якісної базової середньої освіти, розвиток природних здібностей, інтересів і обдарувань здобувачів освіти, формування компетентностей, необхідних для їхньої соціалізації, громадянської активності, свідомого вибору подальшої освітньої траєкторії, самореалізації, продовження навчання на рівні профільної середньої освіти або здобуття професії.

Освітня програма спрямована на формування особистості, яка вільно володіє державною мовою, здатна спілкуватися іноземною мовою, застосовувати математичні, природничі, цифрові, соціальні, громадянські, культурні та підприємницькі вміння, дотримується принципів академічної доброчесності, відповідально діє в суспільстві, береже власне здоров'я, поважає права людини, державну мову, історію, культуру та традиції України.

Основними завданнями Освітньої програми є: забезпечення наступності між початковою та базовою середньою освітою; створення умов для адаптації здобувачів освіти 5 класу до навчання в базовій школі; формування ключових компетентностей і наскрізних умінь; розвиток критичного, логічного, творчого й системного мислення; формування вміння працювати з інформацією, аналізувати, узагальнювати, робити висновки та застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програма передбачає розвиток комунікативних умінь, культури мовлення, читачкої компетентності, математичної грамотності, природничо-наукового світогляду, цифрової компетентності, соціальної відповідальності, громадянської активності, підприємливості, фінансової грамотності, екологічної культури, мистецького самовираження та фізичного розвитку здобувачів освіти.

Важливим завданням Освітньої програми є подолання освітніх втрат, організація індивідуальної підтримки здобувачів освіти, розвиток їхніх здібностей та інтересів, формування навичок самостійного навчання, самооцінювання, відповідальності за власний освітній поступ.

5.3. Зміст освітньої програми II ступеня ґрунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-9-х класів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту», а саме:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) спілкування іноземними мовами (англійською та німецькою), що передбачає їх активне використання в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та умінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають

формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. З урахуванням поетапного переходу закладу на здійснення діяльності за новим Державним стандартом, освітня програма 5-8-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 19.02.2021 №235) (зі змінами від 17.08.2026 р.

5.4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу, що забезпечує здобуття відповідного рівня базової середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту). Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 14.08.2026 №1427). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб здійснюється на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора закладу створюється комісія, затверджується її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 15 лютого 2023 року №165), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2023 р. за №359/39415.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

5.5. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти **5-6 класів** (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та **7-9 класів** (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладу сформовано відповідно до Додатку 1 для закладів з навчанням українською мовою Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 №235 (зі змінами згідно наказу МОН України від 17.08.2026 № 1430 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за

освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Додатку 1 за галузями, Ужгородський ліцей №12 визначає обсяг фактичного річного навантаження для 5-9 класів.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-9-х класів Ужгородського ліцею №12

Таблиця 5

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	мінімальне	10	10	9	8	8
	максимальне	13	13	12	12	12
Математична	мінімальне	4	4	4	4	4
	максимальне	6	6	6	7	7
Природнича	мінімальне	2	2	7	7	7
	максимальне	4	5	10	10	10
Громадянська та історична	мінімальне	1	1	1,5	2,5	2,5
	максимальне	3	3	3	4,5	4,5
Соціальна та здоров'язбережувальна	мінімальне	1	1	1	1	1
	максимальне	3	3	3	3	3
Технологічна	мінімальне	1	1	1	1	1
	максимальне	3	3	2	2	2
Інформатична	мінімальне	1	1	1	1	1
	максимальне	2	2	2	2	2
Мистецька	мінімальне	1	1	1	1	1
	максимальне	3	3	3	2	2
Фізична культура	мінімальне	3	3	3	3	3
	максимальне	5	5	5	5	5

Сумарне річне навантаження по класах (всього за всіма галузями)

- 5 клас : мінімально - 840 годин на рік, максимально - 1470 годин на рік
- 6 клас : мінімально - 840 годин на рік, максимально - 1505 годин на рік
- 7 клас : мінімально - 997,5 годин на рік, максимально - 1610 годин на рік
- 8 клас : мінімально - 997,5 годин на рік, максимально - 1662,5 годин на рік
- 9 клас : мінімально - 997,5 годин на рік, максимально - 1662,5 годин на рік

Розподіл річних годин за освітніми галузями

Назва освітньої галузі	Показник	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	мін.	350	350	315	280	280
	макс.	455	455	420	420	420

Математична	мін. макс.	140 210	140 210	140 210	140 245	140 245
Природнича	мін. макс.	70 140	70 175	245 350	245 350	245 350
Громадянська та історична	мін. макс.	35 105	35 105	52,5 105	87,5 157,5	87,5 157,5
Соціальна та здоров'язбережувальна	мін. макс.	35 105	35 105	35 105	35 105	35 105
Технологічна	мін. макс.	35 105	35 105	35 70	35 70	35 70
Інформатична	мін. макс.	35 70	35 70	35 70	35 70	35 70
Мистецька	мін. макс.	35 105	35 105	35 105	35 70	35 70
Фізична культура	мін. макс.	105 175	105 175	105 175	105 175	105 175

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

**** Годи́ни мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення мови корінного народу, національної меншини та або другої іноземної мови.**

***** Годи́ни, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.**

****** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.**

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 5-6-х, 7-9-х класів (таблиця 4)

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти, передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну і варіативну складову.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані Ужгородського ліцею №12 не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Додатку до наказу Міністерства освіти і науки України 20 лютого 2002 року № 128 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808 “Порядок поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти”.

Клас може ділитися на групи під час вивчення української мови за умови більше 27 учнів у класі, під час вивчення англійської мови дві групи з кількістю не менше 8 учнів у кожній або створення між класних груп, під час проведення практичних занять з використанням комп’ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

5.6. Реалізація освітніх галузей в 5–6 класах (адаптаційний цикл базової середньої освіти)

Адаптаційний цикл базової середньої освіти охоплює 5–6 класи та забезпечує плавний перехід здобувачів освіти від початкової школи до навчання в базовій середній школі. На цьому етапі особлива увага приділяється психологічній, соціальній та навчальній адаптації учнів, формуванню позитивної мотивації до навчання, розвитку самостійності, організованості, відповідальності, уміння працювати з різними джерелами інформації та взаємодіяти з кількома педагогами.

Освітній процес у 5–6 класах організовується з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти, їхнього попереднього навчального досвіду, рівня сформованості ключових компетентностей, потреби в педагогічній підтримці, безпечному освітньому середовищі та поступовому збільшенні навчального навантаження.

У 5–6 класах реалізуються такі освітні галузі:

Мовно-літературна освітня галузь представлена українською мовою, українською літературою, іноземною мовою та зарубіжною літературою. Її зміст спрямований на розвиток мовленнєвої, читацької, комунікативної та культурної компетентностей, формування вміння усно й письмово висловлювати думки, розуміти й аналізувати тексти, аргументувати власну позицію, дотримуватися норм української літературної мови.

Математична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Математика» та спрямована на розвиток логічного мислення, математичної грамотності, уміння розв’язувати задачі, працювати з числами, величинами, геометричними об’єктами, математичними моделями, застосовувати математичні знання у життєвих ситуаціях.

Природнича освітня галузь у 5–6 класах реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу», а також географію у 6 класі. Її зміст спрямований на

формування цілісного уявлення про природу, розвиток дослідницьких умінь, спостережливості, екологічної свідомості, уміння пояснювати природні явища та взаємозв'язки в довкіллі.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» і предмет «Етика». Вона спрямована на формування навичок безпечної поведінки, здорового способу життя, емоційної саморегуляції, відповідального ставлення до власного добробуту, культури спілкування, взаємоповаги та мирного розв'язання конфліктів.

Громадянська та історична освітня галузь реалізується через курси «Вступ до історії України та громадянської освіти» у 5 класі та «Історія України. Всесвітня історія» у 6 класі. Її зміст спрямований на формування історичних уявлень, національної ідентичності, поваги до прав людини, державної мови, демократичних цінностей, культурної спадщини України та світу.

Інформатична освітня галузь реалізується через предмет «Інформатика» та спрямована на формування цифрової компетентності, інформаційної культури, алгоритмічного мислення, навичок безпечного й відповідального використання цифрових технологій.

Технологічна освітня галузь реалізується через предмет «Технології» та сприяє розвитку практичних умінь, проєктного мислення, творчості, підприємливості, здатності планувати діяльність, добирати матеріали й інструменти, створювати корисні продукти діяльності.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Мистецтво» та спрямована на розвиток естетичного сприйняття, творчого самовираження, художньо-образного мислення, емоційної сфери, здатності сприймати, аналізувати й інтерпретувати мистецькі твори.

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура» і спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних якостей, рухової активності, навичок командної взаємодії, чесної гри та безпечної поведінки під час занять фізичною культурою. Уроки фізичної культури є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, а години фізичної культури не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.

У 5–6 класах варіативна складова використовується для реалізації курсу за вибором «Культура добросусідства» та індивідуальних занять з української мови. Такий розподіл сприяє формуванню культури взаємоповаги, толерантності, громадянської відповідальності, розвитку мовленнєвої компетентності та подоланню освітніх втрат.

5.6.1. Міжгалузеві інтегровані курси

За рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами заклад освіти може включати до навчального плану як

вибірковий освітній компонент міжгалузевої інтегровані курси, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття. Такі курси спрямовані на посилення практичної складової навчання, формування ключових компетентностей, розвиток творчості, дослідницьких умінь, соціальної відповідальності, безпечної поведінки, підприємливості та здатності застосовувати знання в життєвих ситуаціях. У навчальному плані закладу також передбачено можливість упровадження міжгалузевих інтегрованих курсів за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

У 5–6 класах міжгалузевої інтегровані курси мають адаптаційне, мотиваційне та розвивальне спрямування. Вони допомагають здобувачам освіти легше перейти від початкової школи до базової середньої освіти, розвивають уміння працювати в команді, досліджувати, творити, презентувати результати діяльності, безпечно діяти в різних життєвих ситуаціях.

Особливістю міжгалузевих курсів у 5–6 класах є поєднання навчального змісту з ігровими, практичними, творчими, дослідницькими та проєктними формами діяльності. Вони сприяють формуванню позитивної мотивації до навчання, розвитку комунікативних навичок, емоційної грамотності, безпечної поведінки та пізнавальної активності.

Драматургія і театр, мовно-літературна та мистецька освітні галузі

Курс «Драматургія і театр» у 5–6 класах спрямований на розвиток мовленнєвої, читацької, мистецької, комунікативної та соціальної компетентностей здобувачів освіти. Він поєднує елементи літературної освіти, сценічного мистецтва, творчого письма, виразного читання, інсценізації та командної взаємодії.

У межах курсу здобувачі освіти ознайомлюються з основами театрального мистецтва, поняттями ролі, діалогу, монологу, сюжету, конфлікту, сценічної дії. Учні вчаться читати й аналізувати тексти, створювати короткі діалоги, інсценізувати уривки, передавати емоції голосом, мімікою, жестами, працювати над дикцією, виразністю мовлення та культурою публічного виступу.

Курс сприяє розвитку творчості, уяви, емоційного інтелекту, уміння співпрацювати в групі, слухати інших, брати відповідальність за спільний результат. У 5–6 класах доцільно використовувати театральні ігри, читання за ролями, мінісценки, інсценізації казок, байок, оповідань, створення простих сценаріїв, театральних афіш і презентацій.

Очікувані результати: здобувачі освіти виразно читають тексти, беруть участь в інсценізаціях, створюють прості драматичні епізоди, висловлюють власні враження від мистецьких творів, дотримуються культури мовлення та взаємодії, презентують результати творчої діяльності.

STEM, математична, природнича та технологічна освітні галузі

Курс «STEM» у 5–6 класах спрямований на формування дослідницьких, математичних, природничих, технологічних і практичних умінь здобувачів освіти. Він поєднує знання з математики, природничих наук і технологій та орієнтує учнів на розв'язання реальних або наближених до життя завдань.

У межах курсу здобувачі освіти вчаться спостерігати, ставити запитання, висувати припущення, проводити прості досліди, вимірювати, порівнювати, моделювати, працювати з різними матеріалами, створювати прості конструкції та презентувати результати роботи.

У 5–6 класах STEM-діяльність доцільно організовувати через мініпроекти, досліди, практичні завдання, конструювання, роботу в малих групах, створення моделей природних явищ, простих механізмів, макетів, навчальних виробів. Курс сприяє розвитку логічного мислення, допитливості, креативності, уміння застосовувати математичні знання на практиці.

Очікувані результати: здобувачі освіти виконують прості дослідження, застосовують математичні обчислення у практичних завданнях, створюють моделі й вироби, пояснюють результати спостережень, працюють у команді, презентують власні рішення.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Курси соціального, емоційного та етичного спрямування у 5–6 класах мають важливе значення для адаптації здобувачів освіти до навчання в базовій школі. Вони спрямовані на розвиток емоційного інтелекту, самопізнання, саморегуляції, емпатії, відповідального спілкування, уміння співпрацювати та мирно розв'язувати конфлікти.

У межах курсу учні вчаться розпізнавати власні емоції та емоції інших людей, висловлювати почуття безпечно й коректно, слухати співрозмовника, домовлятися, підтримувати однокласників, приймати відмінності, поважати гідність кожної людини.

Курс може реалізовуватися через бесіди, тренінгові вправи, рольові ігри, кола спілкування, ситуаційні завдання, вправи на взаємодію, творчі роботи, обговорення моральних виборів і життєвих ситуацій.

Очікувані результати: здобувачі освіти краще усвідомлюють власні емоції, демонструють навички саморегуляції, поважають інших, уміють співпрацювати, розв'язують конфлікти ненасильницьким способом, беруть участь у створенні доброзичливого класного середовища.

5.6.2. Форми організації освітнього процесу в 5–6 класах

У 5–6 класах форми організації освітнього процесу добираються з урахуванням необхідності плавного переходу здобувачів освіти від початкової до базової середньої освіти. Особлива увага приділяється адаптації учнів до нових умов навчання, більшої кількості навчальних предметів, взаємодії з різними педагогічними працівниками, формуванню навичок самостійної роботи та відповідальності за власний навчальний поступ.

Для 5–6 класів доцільними є такі форми організації освітнього процесу:

- уроки з елементами гри, дослідження, творчості;
- інтегровані заняття;
- робота в парах і малих групах;
- навчальні ігри, квести, вікторини;
- ситуаційні вправи;
- мініпроекти;
- спостереження та дослідження;
- практичні роботи;

- творчі завдання;
- ранкові зустрічі або адаптаційні бесіди за потреби;
- індивідуальні консультації;
- групові заняття для подолання освітніх втрат;
- психолого-педагогічні заняття, спрямовані на підтримку адаптації учнів.

У 5–6 класах важливо поєднувати навчальну діяльність із практичними, інтерактивними й ігровими формами роботи. Це сприяє збереженню навчальної мотивації, зниженню тривожності, формуванню позитивного ставлення до школи, розвитку вміння працювати в колективі, висловлювати власну думку, чути інших і дотримуватися правил спільної діяльності.

5.7. Реалізація освітніх галузей в 7–9 класи (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти)

Цикл базового предметного навчання охоплює 7–9 класи та спрямований на поглиблення знань, умінь і навичок, сформованих в адаптаційному циклі, розвиток предметних компетентностей, системного мислення, навчальної самостійності, дослідницьких умінь, відповідальності за результати власної діяльності та підготовку здобувачів освіти до подальшого профільного навчання.

У 7–9 класах посилюється предметна структура навчання. Математична галузь реалізується через окремі предмети «Алгебра» і «Геометрія», природнича — через біологію, географію, фізику та хімію, громадянська та історична — через історію України, всесвітню історію, громадянську освіту, а в 9 класі — також через правознавство як обов’язковий освітній компонент громадянської та історичної галузі.

Мовно-літературна освітня галузь у 7–9 класах забезпечує поглиблення знань з української мови, української літератури, іноземної мови та зарубіжної літератури. Здобувачі освіти вдосконалюють уміння аналізувати тексти різних стилів і жанрів, створювати власні усні й письмові висловлювання, аргументувати думку, брати участь у дискусіях, застосовувати мовні знання у навчальних і життєвих ситуаціях.

Математична освітня галузь реалізується через алгебру та геометрію. Вона спрямована на формування абстрактного, логічного й просторового мислення, розвиток уміння працювати з алгебраїчними виразами, рівняннями, функціями, геометричними фігурами, доведеннями, математичними моделями та практичними задачами.

Природнича освітня галузь у 7–9 класах реалізується через біологію, географію, фізику та хімію. Її зміст спрямований на формування природничо-наукової компетентності, дослідницьких умінь, екологічної культури, уміння пояснювати природні явища, встановлювати причинно-наслідкові зв’язки, проводити спостереження, досліди, аналізувати результати й робити висновки.

Соціальна і здоров’язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут», а у 8–9 класах — також через

інтегрований курс «Підприємництво і фінансова грамотність». Зміст галузі спрямований на формування життєвих навичок, відповідального ставлення до здоров'я, безпеки, добробуту, фінансової обізнаності, підприємливості, уміння планувати ресурси й приймати зважені рішення.

Громадянська та історична освітня галузь забезпечує формування історичної пам'яті, громадянської відповідальності, національної свідомості, поваги до прав людини, демократичних цінностей, держави та суспільства. Здобувачі освіти вчаться працювати з історичними джерелами, картами, документами, аналізувати події, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, висловлювати власні судження та усвідомлювати роль людини в історичних і суспільних процесах.

Інформатична освітня галузь спрямована на розвиток цифрової компетентності, алгоритмічного мислення, уміння створювати, опрацьовувати, зберігати й передавати інформацію, використовувати цифрові інструменти для навчання, дослідження, комунікації та творчості. Особлива увага приділяється безпечній поведінці в цифровому середовищі, критичному оцінюванню інформації та академічній доброчесності.

Технологічна освітня галузь забезпечує розвиток проєктно-технологічної компетентності, практичних умінь, креативності, підприємливості, здатності планувати роботу, створювати продукти діяльності, презентувати результати, оцінювати якість виконаної роботи та дотримуватися правил безпечної праці.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Мистецтво» та сприяє розвитку культурної компетентності, творчого самовираження, естетичного смаку, емоційного інтелекту, здатності розуміти мистецькі твори в культурному й історичному контексті.

Фізкультурна освітня галузь спрямована на збереження і зміцнення здоров'я, розвиток фізичних якостей, формування потреби в систематичній руховій активності, навичок командної взаємодії, самоконтролю, чесної гри та відповідального ставлення до власного фізичного розвитку.

5.7.1. Міжгалузеві інтегровані курси

У 7–9 класах міжгалузеві інтегровані курси мають поглиблений, практико-орієнтований і профорієнтаційний характер. Вони спрямовані на розвиток предметних і ключових компетентностей, дослідницьких умінь, критичного мислення, підприємливості, інформаційної грамотності, соціальної відповідальності.

На цьому етапі курси допомагають учням застосовувати знання з різних освітніх галузей для розв'язання складніших навчальних і життєвих завдань, реалізовувати індивідуальні й групові проєкти, презентувати результати, робити вибір і оцінювати наслідки власних рішень.

Драматургія і театр, мовно-літературна та мистецька освітні галузі

Курс «Драматургія і театр» у 7–9 класах спрямований на поглиблення мовно-літературної, мистецької, комунікативної та культурної компетентностей. Він передбачає роботу з драматичними текстами, аналіз літературних творів, створення сценаріїв, інсценізацій, театральних етюдів, публічних виступів.

Здобувачі освіти вчаться розуміти особливості драматичного твору, аналізувати характери персонажів, конфлікт, сюжет, авторську позицію, створювати власні сценічні тексти, добирати мовні засоби відповідно до задуму, працювати над сценічною культурою, голосом, жестом, мімікою, пластикою.

У 7–9 класах курс може реалізовуватися через театральні проекти, постановку уривків із художніх творів, створення соціальної реклами, відеосцен, літературно-мистецьких композицій, шкільних вистав, сценічних читань.

Очікувані результати: здобувачі освіти аналізують драматичні тексти, створюють сценарії та сценічні епізоди, аргументовано висловлюють враження від мистецьких творів, працюють у творчій команді, презентують результати мистецької діяльності, дотримуються культури мовлення й публічного виступу.

STEM, математична, природнича та технологічна освітні галузі

Курс «STEM» у 7–9 класах спрямований на поглиблення математичної, природничої, технологічної, інженерної та дослідницької компетентностей здобувачів освіти. Його зміст передбачає розв’язання практичних задач, виконання досліджень, створення моделей, проведення експериментів, аналіз даних і презентацію результатів.

У межах курсу здобувачі освіти застосовують знання з математики, фізики, хімії, біології, географії та технологій для розв’язання міжгалузевих проблем. Учні вчаться планувати дослідження, добирати матеріали й інструменти, здійснювати вимірювання, опрацьовувати результати, будувати графіки, таблиці, моделі, робити висновки та обґрунтовувати рішення.

Курс може включати проекти з енергоефективності, екології, моделювання природних процесів, створення простих технічних пристроїв, дослідження властивостей матеріалів, аналізу даних, конструювання та інженерного мислення.

Очікувані результати: здобувачі освіти планують і виконують дослідження, застосовують математичні та природничі знання для розв’язання практичних проблем, створюють моделі й проекти, аналізують дані, працюють у команді, аргументують і презентують власні рішення.

Курси соціального, емоційного та етичного спрямування

Курси соціального, емоційного та етичного спрямування рекомендовані для 5–6 класів. У 7–9 класах їхній зміст може частково реалізовуватися через інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут», виховну роботу, години спілкування, тренінгові заняття, роботу практичного психолога, учнівське самоврядування, волонтерську та проектну діяльність.

У 7–9 класах особлива увага приділяється формуванню емоційної стійкості, відповідального прийняття рішень, поваги до гідності людини, ненасильницької комунікації, профілактики булінгу, уміння співпрацювати, підтримувати інших і відповідально діяти в суспільстві.

5.7.2. Форми організації освітнього процесу в 7–9 класах

У закладі освіти можуть бути створені інклюзивні класи. У 7–9 класах форми організації освітнього процесу спрямовуються на поглиблення предметних знань, розвиток навчальної самостійності, критичного мислення, дослідницьких умінь, уміння працювати з різними джерелами інформації та застосовувати знання на практиці.

Для 7–9 класів доцільними є такі форми організації освітнього процесу:

- предметні уроки;
- інтегровані уроки та міжпредметні заняття;
- лабораторні роботи;
- практичні роботи;
- дослідницькі завдання;
- навчальні проєкти;
- семінарські заняття;
- дискусії, дебати, круглі столи;
- робота з історичними джерелами, картами, схемами, таблицями;
- аналіз текстів, документів, інформаційних матеріалів;
- розв'язування компетентнісних задач;
- презентації індивідуальних і групових робіт;
- самостійна пошукова діяльність;
- індивідуальні та групові консультації;
- факультативні заняття, курси за вибором;
- дистанційні або змішані заняття за потреби.

У циклі базового предметного навчання посилюється роль практико-орієнтованих, дослідницьких і проєктних форм роботи. Вони забезпечують формування предметних і ключових компетентностей, розвиток відповідальності, ініціативності, уміння планувати діяльність, працювати з інформацією, презентувати результати та оцінювати власний навчальний поступ.

5.8. Модельні навчальні програми та навчальні програми закладу для 5-6-х, 7-9-х класів

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами. Оскільки відповідні модельні та або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад освіти під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме:

- особливості та потреби здобувачів освіти в досягненні обов'язкових результатів навчання,
- потенціал педагогічного колективу,
- ресурсне забезпечення закладу освіти,
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм,
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей,
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та або навчальних програм освітня програма закладу є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки реалізуються не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та або навчальних програм в освітній програмі закладу охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі модельної та або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета інтегрованого курсу вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково- педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських

навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Освітній процес у 5–9 класах 2026-2027 навчального року здійснюється за модельними навчальними програмами, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», https://osvita.ua/school/program/program-5-9/#google_vignette

Модельна навчальна програма визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання, зміст навчального предмета або інтегрованого курсу та види навчальної діяльності, рекомендовані для використання в освітньому процесі.

Перелік модельних навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі закладу освіти, є складовою Освітньої програми. Навчальні програми мають забезпечувати досягнення результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом базової середньої освіти та відповідними модельними навчальними програмами <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-prohramy-na-osnovi-modelnykh>

5-6, 7-9 КЛАС

Предмет	Клас	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив	Посилання на документ
Українська мова	5-6	«Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	

	7-9	«Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)	
Українська література	5-6	«Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	
	7-9	«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.)	
Зарубіжна література	5-9	«Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	
Англійська мова	5-9	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І.,	

			Добра О. М., Киор Т. М.	
Математика	5-6	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Скворцова С.О., Тарасенкова Н.А.	
Алгебра	7-9	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.	
Геометрія	7-9	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.	
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	
Географія	6-9	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Гільберг Т.Г., Довгань А.І., Совенко В.В.	

Біологія	7-9	«Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	
Фізика	7-9	«Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бар'яхтар В.Г., Божинова Ф.Я., Довгий С.О., Кірюхін М.М., Кірюхіна О.О.	
Хімія	7-9	«Хімія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ярошенко О.Г., Коршевніук Т.Г.	
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	
	7-9	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л	

		середньої освіти		
Історія України	7-9	«Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Власов В.С., Данилевська О.М., Ващук Д.П.	
Всесвітня історія	7-9	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Піскарьова І. О.	
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н.В., Барна О.В.	
	7-9	«Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н. В., Барна О. В	
Технології	5-6	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	

	7-9	«Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.	
Інтегрований курс «Мистецтво»	5-6	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	
	7-9	«Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М.	
Фізична культура	5-6	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та ін.	
	7-9	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В.,	

			Малечко Т. А., Омельяненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші	
--	--	--	---	--

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ В 2026-2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

№ з\п	Назва курсу	Науково-методичне забезпечення (програма)
1.	Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою	https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy-dlia-5-9-klasiv-nush/

5.9. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у 5–9 класах здійснюється з метою визначення рівня досягнення обов’язкових результатів навчання, передбачених Державним стандартом базової середньої освіти, виявлення навчального поступу кожного учня / кожної учениці, своєчасного коригування освітнього процесу, подолання освітніх втрат та формування в здобувачів освіти відповідальності за власне навчання.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-9 класів НУШ відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (Державний стандарт базової загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України 30.09.2020 р. № 898).

Система оцінювання має на меті допомогти вчителеві конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об’єктивного й справедливих оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів базової середньої освіти проводиться відповідно до рекомендацій, затверджених наказом МОН від 14.08.2026 р. № 1427.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами відповідного ступеня.

6. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Критерії, правила і процедури оцінювання в Ужгородському ліцеї №12 визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти ґрунтується на позитивному підході, що, передусім, передбачає врахування рівня досягнень учнів.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в Ужгородському ліцеї №12 включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Оприлюднення та інформування про критерії оцінювання прозоре і зрозуміле для всіх учасників освітнього процесу.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів повинна:

- мати у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- дозволяти гарантовано досягти і перевищити ці результати;
- заохочувати учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- використовувати самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

6.1.1. Система оцінювання неможлива без інформування учнів про критерії оцінювання та розуміння того, як і за що їх оцінюють.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання предметів / інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за рішенням педагогічної ради закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оцінювальних судженнях. Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, фактичними результатами навчання, яких досягають учні й учениці.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів й учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту

здійснюється шляхом державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Технології та підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти.

Оцінювання здійснюють із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів (на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо) за допомогою таких способів і засобів:

- усного (опитування індивідуальне, групове тощо);
- письмового (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальні роботи, диктанти та ін.);
- практичного (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їх складниками).

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Річне оцінювання здійснюють на підставі семестрового за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі чи учениці щороку. Заклад освіти може самостійно визначати інструментарій, шкали оцінювання. У разі запровадження власної шкали оцінювання результатів навчання заклад освіти має визначити та оприлюднити правила переведення у 12-бальну шкалу оцінювання.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Технології та підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюють відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та створених на його основі МНП із застосуванням різних способів і засобів для визначення рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом).

Орієнтовні вимоги до критеріїв і шкал оцінювання

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного.	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та або виду навчальної діяльності.	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності.	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності.
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою.	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке.	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним.	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками.

Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах.	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів.	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні різниця менше 5-10% або $\frac{1}{2}$ рівня.	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими.
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання.	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності.	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів.	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності.
Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати

Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання
--	---	--	--	---

Розділ IV.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В 2026-2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ (ІНКЛЮЗИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ)

Організація освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами у 2026/2027 навчальному році є складовою Освітньої програми закладу загальної середньої освіти та спрямована на забезпечення рівного доступу кожної дитини до якісної освіти, створення безпечного, доступного, інклюзивного й психологічно комфортного освітнього середовища, реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та соціалізацію здобувачів освіти.

Інклюзивне навчання в закладі освіти організовується відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державних стандартів освіти, освітньої програми закладу, висновків інклюзивно-ресурсного центру, індивідуальних програм розвитку здобувачів освіти та Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957.

Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (ООП) в 2026-2027 навчальному році базується на оновленому Порядку організації інклюзивного навчання Постанова КМУ №129 від 05.02.2026, «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», яка набирає чинності з 01.08.2026 року.

Порядок організації інклюзивного навчання є основним документом, який визначає правила роботи Ужгородського ліцею №12 з учнями з особливими освітніми потребами. Він створює єдину прозору систему, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти для всіх дітей. Норми Порядку охоплюють очну та дистанційну форми навчання.

Метою організації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами є забезпечення права кожної дитини на освіту, створення умов для її навчання, розвитку, соціалізації, самореалізації, формування життєвих компетентностей, розвитку комунікативних, пізнавальних, соціальних, емоційних та практичних умінь.

Інклюзивне навчання спрямовується на те, щоб учень з особливими освітніми потребами був активним учасником освітнього процесу, навчався разом з однолітками, отримував необхідну підтримку, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, а також мав можливість досягати результатів навчання відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням індивідуальних можливостей.

Основні завдання інклюзивного навчання

Основними завданнями організації інклюзивного навчання у 2026/2027 навчальному році є:

- створення безпечного, доступного та комфортного освітнього середовища для учнів з особливими освітніми потребами;
- забезпечення індивідуального підходу до кожного здобувача освіти;
- організація освітнього процесу відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру, рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку;
- здійснення адаптації або модифікації змісту навчальних предметів чи інтегрованих курсів відповідно до потреб дитини;
- надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг;
- забезпечення педагогічного супроводу учня асистентом учителя;
- співпраця педагогічних працівників, асистента вчителя, практичного психолога, соціального педагога, фахівців ІРЦ, батьків та інших законних представників дитини;
- формування позитивного ставлення учасників освітнього процесу до різноманітності, взаємоповаги, толерантності та підтримки;
- забезпечення соціалізації учнів з особливими освітніми потребами в учнівському колективі.

Утворення інклюзивного класу

Інклюзивний клас у закладі освіти утворюється керівником закладу на підставі заяви одного з батьків або іншого законного представника учня та висновку інклюзивно-ресурсного центру. Відповідно до оновленого Порядку інклюзивний клас утворюється в обов'язковому порядку для учнів, які потребують підтримки другого — п'ятого рівня; для учнів, які потребують першого рівня підтримки, інклюзивний клас не утворюється.

Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами за наявності відповідної заяви та документів, визначених чинним законодавством. Кількість учнів з особливими освітніми

потребами в інклюзивному класі визначається з урахуванням рівнів підтримки та вимог Порядку організації інклюзивного навчання.

Команда психолого-педагогічного супроводу

Для організації інклюзивного навчання в закладі освіти створюється команда психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами. До її складу входять керівник закладу або його заступник, педагогічні працівники, асистент учителя, практичний психолог, батьки або інші законні представники дитини, фахівці інклюзивно-ресурсного центру та інші спеціалісти відповідно до потреб учня.

Команда супроводу вивчає індивідуальні особливості розвитку дитини, визначає її освітні потреби, бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку, погоджує адаптацію або модифікацію освітнього процесу, відстежує динаміку розвитку учня, аналізує ефективність підтримки та за потреби вносить зміни до освітнього маршруту.

Індивідуальна програма розвитку

Освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку. ІПР розробляється командою психолого-педагогічного супроводу на основі висновку інклюзивно-ресурсного центру, результатів спостережень педагогічних працівників, потреб дитини та пропозицій батьків.

В індивідуальній програмі розвитку визначаються індивідуальні особливості учня, його сильні сторони, освітні труднощі, рівень підтримки, потреба в адаптації або модифікації навчання, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, особливості оцінювання, відповідальні особи та очікувані результати. ІПР складається на навчальний рік, затверджується керівником закладу освіти та переглядається не рідше ніж двічі на рік або частіше — у разі потреби.

Адаптація та модифікація освітнього процесу

Для забезпечення якісного навчання учнів з особливими освітніми потребами заклад освіти застосовує адаптацію та/або модифікацію змісту навчання.

Адаптація передбачає зміну способів подання навчального матеріалу, методів навчання, форм організації роботи, темпу виконання завдань, способів комунікації або оцінювання без зміни змісту навчання та очікуваних результатів.

Модифікація передбачає зміну змісту навчання, обсягу навчального матеріалу та очікуваних результатів відповідно до індивідуальних можливостей здобувача освіти.

У практичній діяльності педагогічні працівники можуть використовувати індивідуальні картки, візуальні підказки, спрощені інструкції, алгоритми виконання завдань, додатковий час, альтернативні способи відповіді, цифрові

ресурси, наочність, дидактичні матеріали, індивідуальні або групові форми роботи.

Протокол оцінки потреби учня – обов’язковий документ, який фіксує результати оцінювання і визначає рівень підтримки (I–V), необхідний учню для успішного навчання.

З метою підвищенню ефективності навчального процесу запроваджена корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями: розвиток слухового сприймання; розвиток мовлення; корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування; розвиток комунікативної діяльності і творчості; фізичний розвиток (ЛФК). Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом. Під час освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини здійснюється, враховуючи технічні та фізіологічні можливості кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги

Психолого-педагогічні послуги – комплекс заходів з організації освітнього процесу та розвитку учня з особливими освітніми потребами, що надаються педагогічними працівниками закладу та/або додатково залученими фахівцями.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються у формі занять, які проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників, посади яких введено до штатного розпису закладу освіти, та/або додатково залученими фахівцями, які здобули вищу освіту за спеціальностями «Спеціальна освіта» («Дефектологія», «Корекційна освіта (за нозологіями)»).

Надання цих послуг має такі особливості:

- **Форми проведення занять:** індивідуальна або групова (від 2 до 6 учнів), також можуть створюватися міжкласні групи. Відповідну форму визначає команда супроводу з урахуванням категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів) учня, зазначених у висновку ІРЦ.
- **Тривалість занять:** 20-25 хвилин для індивідуальних, 35-40 хвилин для групових.
- **Планування та облік:** розклад занять затверджується керівником, узгоджується з розкладом уроків, не призводить до перевантаження учня і не враховується в його граничному навчальному навантаженні. Проведені заняття фіксуються у спеціальному журналі, який ведеться в паперовій або електронній формі відповідальними працівниками.
- **Факт отримання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг):** проведення фіксується у журналі обліку проведення

(надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг), форма якого визначена у додатку 3 до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою КМУ від 14.02.2017 № 88. Зазначений журнал ведеться в паперовій або електронній формі відповідальними працівниками. Батьки (інші законні представники) учня підтверджують факт проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) у паперовій або електронній формі.

Індивідуальний навчальний план

Індивідуальний навчальний план складається за потреби для учнів, які потребують II–V рівня підтримки. План розробляється командою супроводу за участі вчителів-предметників, схвалюється педагогічною радою та затверджується керівником. Він є частиною ІПР і містить таку ключову інформацію:

- перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу);
- кількість годин корекційно-розвиткової роботи за напрямками;
- гранично допустиме тижневе навантаження на учня.

Саме в індивідуальному навчальному плані та додатках до ІПР фіксується, які предмети підлягають адаптації, а які – модифікації.

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до чинних вимог оцінювання, Освітньої програми закладу освіти, індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану за наявності, а також з урахуванням адаптації або модифікації змісту навчання.

Під час оцінювання враховується індивідуальний поступ учня, рівень досягнення очікуваних результатів навчання, динаміка розвитку, самостійність виконання завдань, сформованість практичних умінь, комунікативних і соціальних навичок. Оцінювання має бути доброзичливим, об'єктивним, підтримувальним і спрямованим на формування позитивної мотивації до навчання.

Для учнів, які навчаються за адаптованим змістом, оцінювання здійснюється відповідно до загальних очікуваних результатів навчання з урахуванням способів адаптації. Для учнів, які навчаються за модифікованим змістом, оцінювання здійснюється відповідно до індивідуально визначених очікуваних результатів.

Співпраця з батьками

Батьки або інші законні представники учня з особливими освітніми потребами є активними учасниками організації інклюзивного навчання. Вони

беруть участь у роботі команди психолого-педагогічного супроводу, надають інформацію про особливості розвитку дитини, її потреби, інтереси, труднощі та успіхи, погоджують індивідуальну програму розвитку й беруть участь у її перегляді.

Заклад освіти забезпечує системну комунікацію з батьками, інформує їх про навчальний поступ дитини, результати спостережень, особливості організації освітнього процесу, корекційно-розвиткові заняття, необхідність додаткової підтримки та шляхи співпраці для досягнення позитивної динаміки розвитку учня.

Безпечне та доступне освітнє середовище

Заклад освіти створює умови для безпечного, доступного й інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами. Це передбачає забезпечення фізичної доступності приміщень, безпечного пересування, доступу до укриття, облаштування ресурсного простору, використання адаптованих навчальних матеріалів, наочності, цифрових засобів, спеціальних дидактичних матеріалів і допоміжних засобів навчання.

В умовах воєнного стану особлива увага приділяється безпеці учнів з особливими освітніми потребами під час сигналу повітряної тривоги, евакуації, перебування в укритті, організації дистанційного або змішаного навчання, підтримці психоемоційного стану дітей та запобіганню перевантаженню.

Очікувані результати організації інклюзивного навчання

Очікуваними результатами організації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами у 2026/2027 навчальному році є забезпечення рівного доступу до освіти, створення інклюзивного освітнього середовища, реалізація індивідуальних освітніх траєкторій, позитивна динаміка розвитку здобувачів освіти, формування ключових компетентностей відповідно до можливостей кожної дитини, підвищення рівня соціалізації, комунікації, самостійності та участі в житті класного колективу.

Організація інклюзивного навчання сприяє формуванню в учнівському середовищі культури толерантності, взаємоповаги, підтримки, прийняття різноманітності та відповідального ставлення до потреб кожної людини.

РОЗДІЛ V.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Відповідно до Державного стандарту
початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми,
для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б.
(наказ МОН України від 12.08.2022 №743)

**Навчальний план 1-х класів
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
на 2026/2027 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	1-А	1-Б	1-В	1-Г
Українська мова	5	5	5	5
Іноземна мова (англійська)	2	2	2	2
Математика	3	3	3	3
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна 2, математична 1, природнича 2, технологічна 1, соціальна і здоров'язбережувальна 0,5, громадянська та історична 0,5)	7	7	7	7
Музичне мистецтво	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Усього	19 + 3	19 + 3	19 + 3	19 + 3
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>	1	1	1	1
Курс за вибором:	1	1	1	1
Хореографія	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	20	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	23	23

Відповідно до Державного стандарту
початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми,
для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б.
(наказ МОН України від 12.08.2022 №743)

**Навчальний план 2-х класів
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
на 2026/2027 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	2-Б	2-В
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	3	3
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна 2, математична 1, природнича 2, технологічна 1, соціальна і здоров'язбережувальна 0,5, громадянська та історична 0,5)	8	8
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	21 + 3	21 + 3
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>	1	1
Курс за вибором:	1	1
Хореографія	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	25	25

**Навчальний план 2-А класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
за освітнім проєктом «Світ чекає крилатих»
на 2026/2027 н.р.**

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень
		2-А клас
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК		
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)	7
	Англійська мова (мова вивчення)	3
Математична	Математика	5
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3
Фізкультурна	Фізична культура	3
Мистецька	Арт-технології	2
	Інформатика (ІКТ)	1
Інформатична		
Технологічна		
Усього		21 + 3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Курс за вибором		1
	Хореографія	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		22
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25

Відповідно до Державного стандарту
початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми,
для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б.
(наказ МОН України від 12.08.2022 №743)

**Навчальний план 3-х класів
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
на 2026/2027 н.р.**

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах		
		3-А	3-В	3-Г
Українська мова		5	5	5
Іноземна мова (англійська)		3	3	3
Математика		4	4	4
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна 2, математична 1, природнича 2, технологічна 1, інформатична 1, соціальна і здоров'язбережувальна 0,5, громадянська та історична 0,5)		7	7	7
Інформатика		1	1	1
Музичне мистецтво		1	1	1
Образотворче мистецтво		1	1	1
Фізична культура		3	3	3
Усього		22 + 3	22 + 3	22 + 3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Курс за вибором:		1	1	1
	Хореографія	1	1	
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26

Складений відповідно до Державного стандарту початкової освіти (у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019), інтегрованої освітньої системи Анжеліки Цимбалару, рекомендованої до запровадження у закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України № 22.1/12-Г-1203 від 24.12.2019, лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115)

Таблиця 2

**Навчальний план 3-Б класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
за освітнім проєктом «Світ чекає крилатих»
на 2026/2027 н.р.**

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень
		3-Б клас
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК		
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)	7
	Англійська мова (мова вивчення)	3
Математична	Математика	5
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3
Фізкультурна	Фізична культура	3
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології	3
	Інформатика (ІКТ)	1
Усього		22 + 3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Курс за вибором		1
	Хореографія	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		23
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

Відповідно до Державного стандарту
початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми,
для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б.
(наказ МОН України від 12.08.2022 №743)

**Навчальний план 4-А класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
на 2026/2027 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	4-А
Українська мова	5
Іноземна мова (англійська)	3
Математика	4
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна 2, математична 1, природнича 2, технологічна 1, соціальна і здоров'язбережувальна 0,5, громадянська та історична 0,5)	7
Інформатика	1
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	22 + 3
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>	1
Курс за вибором:	1
Хореографія	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

Складений відповідно до Державного стандарту початкової освіти (у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019), інтегрованої освітньої системи Анжеліки Цимбалару, рекомендованої до запровадження у закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України № 22.1/12-Г-1203 від 24.12.2019, лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115)

Таблиця 2

**Навчальний план 4-Б класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
за освітнім проєктом «Світ чекає крилатих»
на 2026/2027 н.р.**

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень
		4-Б клас
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК		
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)	7
	Англійська мова (мова вивчення)	3
Математична	Математика	5
Природнича Соціальна і здоров’язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3
Фізкультурна	Фізична культура	3
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології	3
	Інформатика (ІКТ)	1
Усього		22 + 3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Курс за вибором		1
	Хореографія	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		23
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

**Навчальний план II ступеня
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		5-А	5-Б	5-В
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1
	Іноземна мова (англійська)	4/3	4/3	4/3
Математична	Математика	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
	Культура добросусідства	0/1	0/1	0/1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура):		26 + 3	26 + 3	26 + 3
<i>Міжгалузеві інтегровані курси</i>		2	2	2
STEAM		2	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	28+3

**Навчальний план 6-А класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
за освітнім проєктом «Ліга крилатих»
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Інтегрований курс «Література»	3
	Перша іноземна мова (англійська)	4
	Друга іноземна мова (німецька)	2
Математична	Математика	5
Природнича Громадянська й історична Соціальна та здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Всесвіт» «Всесвіт: природознавство» «Всесвіт: суспільствознавство»	6,5
Інформатична	Інформатика	1,5
Мистецька Технологічна	Інтегрований курс «Арт-технології»	4
Фізична культура	Фізична культура	3
Загалом (без фізичної культури) + фізична культура		33 (30 + 3)
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		3
Індивідуальні консультації та групові заняття		1
українська мова		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		31
Усього (без фізичної культури) + фізична культура; без урахування поділу на групи		34 (31 + 3)

**Навчальний план II ступеня
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		6-Б	6-В	6-Г
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1
	Перша іноземна мова (англійська)	4	4	4
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	-
Математична	Математика	5	5	6
<i>Міжгалузевий інтегрований курс</i>	STEM	-	-	1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2
	Географія	2	2	2
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
	Культура добросусідства	1/0	1/0	1/0
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії	2	2	2
	Громадянська освіта	0/1	0/1	0/1
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура):		30 + 3	30 + 3	30 + 3
<i>Міжгалузеві інтегровані курси</i>		1	1	1
Безпековий практикум		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3	31+3

**Навчальний план II ступеня
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7-А	7-Б	7-В
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3
	Українська література	2/1	2/1	2/1
	Зарубіжна література	1	1	1
	Перша іноземна мова (англійська)	3/4	3/4	3/4
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	2
Математична	Алгебра	3	3	3
	Геометрія	2	2	2
Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
Громадянська та історична	Історія України	2/1	2/1	2/1
	Всесвітня історія	1	1	1
	Громадянська освіта	0/1	0/1	0/1
Технологічна	Технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура):		32 + 3	32 + 3	32 + 3
<i>Міжгалузеві інтегровані курси</i>		-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		32	32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		35	35	35

**Навчальний план II ступеня
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3
	Українська література	1	1	1
	Зарубіжна література	1	1	1
	Перша іноземна мова (англійська)	4/3	4/3	4/3
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	2
Математична	Алгебра	3	3	3
	Геометрія	2	2	2
Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	0/1	0/1	0/1
Громадянська та історична	Історія України	1/2	1/2	1/2
	Всесвітня історія	1	1	1
	Громадянська освіта	1/0	1/0	1/0
Технологічна	Технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура):		32 + 3	32 + 3	32 + 3
<i>Міжгалузеві інтегровані курси</i>		1	1	1
<i>STEM</i>		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класі на групи)		33 + 3	33 + 3	33 + 3

Складений відповідно до освітньої програми «Лага крилатих» для 7-9 класів,
затверджений наказом ДСЯО України від 21.06.2024 року №01-10/193

**Навчальний план 9-А класу
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою
за освітнім проєктом «Ліга крилатих»
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Література	3/4
	Перша іноземна мова (англійська)	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2
Математична	Математика	5
Природнича Соціальна та здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Природничі науки»:	9
	Хімія	2
	Фізика	2
	Біологія	3
	Географія	2
Громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Історія та суспільні науки	4
Інформатична	Інформатика	2/1
Мистецька й технологічна	Інтегрований курс «Арт-технології»	2
	Мистецтво	1
	Технології	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Загалом (без фізичної культури) + фізична культура		35 (33 + 3)
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-
Індивідуальні консультації та групові заняття		-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Усього (без фізичної культури) + фізична культура; без урахування поділу на групи		36 (33 + 3)

**Навчальний план II ступеня
Ужгородського ліцею №12
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
на 2026/2027 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		9-Б	9-В	9-Г	9-Д
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3
	Українська література	1/2	1/2	1/2	1/2
	Перша іноземна мова (англійська)	3	3	3	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1	1
Громадянська та історична	Історія України	2/1	2/1	2/1	2/1
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Правознавство	1/0	1/0	1/0	1/0
	Громадянська освіта	0/1	0/1	0/1	0/1
Математична	Алгебра	3	3	3	3
	Геометрія	2	2	2	2
Природнича	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1	1	1	1
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Підприємництво і фінансова грамотність	1/0	1/0	1/0	1/0
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	0/1	0/1	0/1	0/1
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом:		32+3	32+3	32+3	32+3
Міжгалузеві інтегровані курси		-	1	1	1
Робототехніка		-	-	1	1
Драматургія і театр		-	1	-	-
Індивідуальні консультації та групові заняття		1	-	-	-
Хімія		1	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33 + 3	33 + 3	33 + 3	33 + 3

4.2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальний план закладу освіти на 2026/2027 навчальний рік розроблено з урахуванням вимог Державних стандартів початкової, базової середньої середньої освіти, Типових освітніх програм, чинних наказів Міністерства освіти і науки України, а також освітніх потреб здобувачів освіти, кадрового забезпечення закладу, безпекової ситуації та необхідності забезпечення наступності між рівнями повної загальної середньої освіти.

Навчальний план визначає загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти, розподіл навчальних годин між освітніми галузями, навчальними предметами, інтегрованими курсами, курсами за вибором, факультативними курсами, індивідуальними та груповими заняттями. Його структура спрямована на забезпечення реалізації освітньої програми закладу, формування ключових компетентностей, розвиток наскрізних умінь, створення умов для особистісного зростання здобувачів освіти та подолання освітніх втрат.

Навчальні плани містять:

- орієнтовний перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Державним стандартом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням).

Навчальне навантаження в типових навчальних планах орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон мінімальної та максимальної кількості годин у межах кожної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

У навчальному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які можна:

- перерозподіляти між різними освітніми галузями, ураховуючи особливості організації освітнього процесу в закладі освіти й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти;
- використовувати для вибіркових освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), міжгалузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними

предметами та/або інтегрованими курсами **ухвалює педагогічна рада**. Навчальний план Ужгородського ліцею №12 схвалено для використання в освітньому процесі в установленому порядку, **затверджено педагогічною радою від 31 серпня 2026 року, протокол № 1**.

4.2.1. Навчальний план для 1-4-х класів укладено:

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 № 743;

- для 3-4 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 №743;

за такими освітніми галузями:

- ✓ Мовно-літературна
- ✓ Іншомовна
- ✓ Математична
- ✓ Природнича
- ✓ Технологічна
- ✓ Інформативна
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна
- ✓ Громадянська та історична
- ✓ Мистецька
- ✓ Фізкультурна

Для 1–2 класів передбачено реалізацію інтегрованого курсу «Я досліджую світ», у межах якого здійснюється розподіл годин між мовно-літературною, математичною, природничою, технологічною, соціальною, здоров'язбережувальною, громадянською та історичною освітніми галузями. У 1 класі також реалізується інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти», а у 2 класі мовно-літературна галузь представлена окремими предметами «Українська мова» та «Читання».

Розподіл годин у 1–2 класах забезпечує пріоритетність мовно-літературної та математичної освітніх галузей як базових для формування початкових навчальних умінь. На вивчення української мови у 1–2 класах відведено по 5 годин на тиждень у кожному класі, що сприяє формуванню навичок читання, письма, усного мовлення та комунікативної компетентності. На вивчення іноземної мови у 1 класах передбачено по 2 години, у 2 класах — по 3 години, що забезпечує поступове нарощування мовленнєвої практики здобувачів освіти. Математика вивчається по 3 години на тиждень із додатковою 1 годиною, що дає можливість посилити математичну підготовку, розвивати логічне мислення, обчислювальні навички та вміння застосовувати математичні знання у

практичних ситуаціях. Інтегрований курс «Я досліджую світ» у 1–2 класах має міжгалузевий характер і забезпечує цілісне сприйняття дитиною навколишнього світу. У його межах найбільше уваги приділено природничій, мовно-літературній та математичній складовим, а також технологічній, соціальній, здоров'язбережувальній, громадянській та історичній освітнім галузям. Такий розподіл годин сприяє гармонійному розвитку молодших школярів, формуванню в них дослідницьких умінь, соціальної активності, безпечної поведінки, навичок співпраці та відповідального ставлення до себе й довкілля.

У 3–4 класах збережено компетентнісний підхід і міжгалузеву інтеграцію. На українську мову відведено по 5 годин на тиждень, на іноземну мову — по 3 години, на математику — по 4 години. Інтегрований курс «Я досліджую світ» також охоплює кілька освітніх галузей і спрямований на формування цілісної картини світу, розвиток пізнавального інтересу та практичних умінь здобувачів освіти. У 3–4 класах передбачено по 1 годині на інформатику, що відповідає потребі формування цифрової компетентності та початкових навичок роботи з інформацією.

Важливою складовою навчального плану початкової школи є мистецька та фізкультурна освітні галузі. На мистецтво у 1–4 класах передбачено по 2 години на тиждень, що забезпечує розвиток творчих здібностей, естетичного смаку, емоційної сфери та художньо-образного мислення. На фізичну культуру відведено по 3 години на тиждень у кожному класі. Ці години не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження, що відповідає вимогам типових освітніх програм і сприяє збереженню здоров'я дітей.

4.2.2. Річні навчальні плани для 5-9-х класів укладено відповідно до Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235, у редакції наказу МОН України від 17.08.2026 р. 1430.

Перелік навчальних предметів укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Фізкультурна.

Навчальний план базової середньої освіти зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

У 5–9 класах навчальні предмети згруповано за освітніми галузями: мовно-літературною, математичною, природничою, соціальною і здоров'язбережувальною, громадянською та історичною, інформатичною, технологічною, мистецькою, фізкультурною.

Розподіл годин у 5–9 класах свідчить про збалансоване поєднання предметного та інтегрованого навчання. Мовно-літературна освітня галузь представлена українською мовою, українською літературою, іноземною мовою та зарубіжною літературою. Найбільше навантаження у цій галузі припадає на українську мову та іноземну мову, що забезпечує формування мовленнєвої, комунікативної, читацької та міжкультурної компетентностей. Українська мова вивчається у 5–6 класах по 4 години, у 7–9 класах — по 3 години на тиждень. Іноземна мова вивчається у 5–7 класах по 3,5 години, у 8–9 класах — по 3 години.

Математична освітня галузь у 5–6 класах реалізується через предмет «Математика» по 5 годин на тиждень. У 7–9 класах відбувається перехід до окремого вивчення алгебри та геометрії. Такий розподіл забезпечує поступове ускладнення змісту математичної освіти та підготовку здобувачів освіти до навчання у старшій школі. Додаткові індивідуальні заняття з математики передбачено у 7–9 класах, що є доцільним для поглиблення знань, подолання освітніх втрат і підготовки до подальшого профільного навчання.

Природнича освітня галузь у 5–6 класах частково реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу», на який відведено по 2 години на тиждень. Починаючи із 7 класу, природнича галузь представлена окремими навчальними предметами: біологією, географією, фізикою та хімією. Такий перехід від інтегрованого до предметного навчання є логічним і забезпечує поступове поглиблення природничо-наукових знань. У 7–9 класах збільшується частка природничих дисциплін, що сприяє формуванню наукового світогляду, дослідницьких умінь та екологічної компетентності.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у 5–9 класах реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», етику у 5–6 класах, а також інтегрований курс «Підприємництво і фінансова грамотність» у 8–9 класах. Такий розподіл є актуальним, оскільки спрямований на формування навичок безпечної поведінки, відповідального ставлення до здоров'я, соціальної взаємодії, фінансової обізнаності та життєвої стійкості здобувачів освіти.

Громадянська та історична освітня галузь представлена курсами «Вступ до історії України та громадянської освіти», «Історія України. Всесвітня історія», окремими предметами «Історія України», «Всесвітня історія» та «Громадянська

освіта». Розподіл годин забезпечує послідовне формування історичної пам'яті, громадянської відповідальності, національної ідентичності, розуміння демократичних цінностей та суспільних процесів.

Інформатична галузь реалізується через предмет «Інформатика», на який у 5–9 класах відведено від 1,5 до 2 годин на тиждень. Це забезпечує розвиток цифрової компетентності, алгоритмічного мислення, умінь безпечної роботи з інформацією та сучасними цифровими інструментами. Технологічна галузь представлена предметом «Технології», мистецька — інтегрованим курсом «Мистецтво». Їх вивчення сприяє розвитку творчості, практичних навичок, естетичного сприйняття та здатності застосовувати знання у життєвих ситуаціях.

Фізична культура у 5–9 класах вивчається по 3 години на тиждень. Як і в початковій школі, ці години не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження. Це дає змогу забезпечити рухову активність здобувачів освіти без перевищення допустимого академічного навантаження.

Додаткові години у 5–9 класах розподілено з урахуванням потреб здобувачів освіти. Такий розподіл варіативної складової свідчить про спрямування та підтримку базових предметів, подолання прогалин у знаннях і забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження для здобувачів освіти дотримано на всіх рівнях навчання. У початковій школі навантаження відповідає віковим особливостям дітей і не перевищує встановлених норм. У 5–9 класах тижневе навантаження поступово зростає відповідно до віку здобувачів освіти та складності освітнього змісту.

Отже, розподіл годин у навчальному плані є логічним, послідовним і збалансованим. У початковій школі основний акцент зроблено на мовно-літературній, математичній, природничій, мистецькій та фізкультурній освітніх галузях, із широким використанням інтегрованого навчання. У базовій школі забезпечено поступовий перехід від інтегрованих курсів до предметного навчання, збережено баланс між гуманітарною, математичною, природничою, соціальною, технологічною, мистецькою та фізкультурною складовими.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів/учениць у галузях. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин навчального плану.

Навчальний план закладу освіти на 2026/2027 навчальний рік забезпечує виконання вимог Державних стандартів освіти, дотримання гранично допустимого навчального навантаження, реалізацію інваріантної та варіативної складових, наступність між початковою, базовою та профільною середньою

освітою, а також створює умови для формування компетентної, відповідальної, національно свідомої та соціально активної особистості.

ДОДАТКИ

Додаток №1
до Типової освітньої програми на 2026-2027 н.р.
Ужгородського ліцею №12
Ужгородської міської ради
Закарпатської області

Структура 2026/2027 навчального року

Відповідно до пункту 3 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань», триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня.

Під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», відповідно до пункту 2⁻¹ Закону № 2315-IX від 19.06.2022 тривалість навчального року, дата його початку та/або закінчення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Структура 2026/2027 навчального року:

I семестр – 01.09.2026 р. – 21.12.2026 р.

II семестр – 11.01.2027 р. – 04.06.2027 р.

Відповідно до пункту 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул протягом навчального року не може бути менше 30 календарних днів. Упродовж 2026/2027 навчального року для учнів Ужгородського ліцею №12 будуть проводитись канікули:

- канікули осінні: 24.10.2026 р. – 01.11.2026 р.
- канікули зимові: 22.12.2026 р. – 10.01.2027 р.
- канікули весняні: 27.03.2027 р. – 04.04.2027 р.

З урахуванням місцевих особливостей, кліматичних умов, воєнної ситуації у регіоні можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 02.07.2007 № 1/9-407 «Організація освітнього процесу у першому класі» та за рішенням педагогічної ради Ужгородського ліцею №12 для учнів 1-х класів можуть запроваджуватися додаткові тижневі канікули.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію для учнів 4, 9 класів

проводиться державна підсумкова атестація, форму і терміни якої Міністерством освіти і науки України буде затверджено додатково.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

Навчальні екскурсії та навчальна практика здійснюватимуться для учнів відповідно до «Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» (лист МОН України №1/9-61 від 06.02.2008) протягом начального року.

Додаток №2
до Типової освітньої програми на 2026-2027 н.р.
Ужгородського ліцею №12
Ужгородської міської ради
Закарпатської області

РЕЖИМ РОБОТИ
Ужгородського ліцею №12 Ужгородської міської ради
Закарпатської області на 2026/2027 навчальний рік

Заклад освіти працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота, неділя.

Навчання організовано в одну зміну за очною формою.

Початок занять о 08 год. 00 хв.

Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість навчальних онлайн-занять протягом дня в Ужгородському ліцеї №12 відповідає нормам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 (Таблиця 1):

Таблиця 7

Тривалість навчальних занять		
1 клас	2-4 класи	6-11 класи
35 хвилин	40 хвилин	45 хвилин

Таблиця 9

Розклад дзвінків початкової школи					
1-і класи		2-і класи		3-4 класи	
1 урок	8 ⁰⁰ -8 ³⁵	1 урок	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁰	1 урок	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁰
2 урок	8 ⁵⁰ -9 ²⁵	2 урок	8 ⁵⁵ -9 ³⁵	2 урок	8 ⁵⁵ -9 ³⁵
3 урок	9 ⁴⁵ -10 ²⁰	3 урок	9 ⁵⁰ -10 ³⁰	3 урок	9 ⁵⁵ -10 ³⁵
4 урок	10 ³⁰ -11 ⁰⁵	4 урок	10 ⁴⁵ -11 ²⁵	4 урок	10 ⁵⁰ -11 ³⁰
5 урок	11 ¹⁵ -11 ⁵⁰	5 урок	12 ⁰⁵ -12 ⁵⁰	5 урок	11 ⁵⁰ -12 ³⁰
6 урок	-	6 урок	13 ⁰⁵ -13 ⁴⁵	6 урок	13 ¹⁰ -13 ⁵⁰
7 урок	-	7 урок	-	7 урок	-

Розклад дзвінків основної школи	
5-9 класи	
1 урок	8⁰⁰-8⁴⁵
2 урок	9⁰⁰-9⁴⁵
3 урок	9⁵⁵-10⁴⁰
4 урок	11⁰⁰-11⁴⁵
5 урок	12⁰⁵-12⁵⁰
6 урок	13¹⁰-13⁵⁵
7 урок	14¹⁵-15⁰⁰

В умовах дистанційного навчання безперервна тривалість навчальних онлайн-занять протягом дня у синхронному форматі Ужгородському ліцеї №12 відповідає нормам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 (Таблиця 4):

Таблиця 10

Кількість навчальних занять на день	Тривалість навчальних онлайн-занять			
	1-2 класи	3-4 класи	5-6 класи	7-9 класи
2	30 хв.	45 хв.	45 хв.	45 хв.
3	20 хв.	30 хв.	35 хв.	40 хв.
4	-	20 хв.	25 хв.	30 хв.
5	-	-	-	25 хв.
6	-	-	-	-

Крім уроків в Ужгородському ліцеї №12 проводяться позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань.

Гурткова робота за окремим графіком.

Програма розрахована на 2026–2027 навчальний рік, розроблена робочою групою, схвалена педагогічною радою (Протокол №1 від «31» серпня 2026 р.) та затверджена наказом керівника закладу.

В ДОКУМЕНТІ «ОСВІТНЯ ПРОГРАМА»

Ужгородського ліцею №12

Ужгородської міської ради

Закарпатської області

на 2026-2027 навчальний рік

пронумеровано, прошнуровано та

скріплено печаткою 124

(сто двадцять чотири) сторінки

Директор _____

Ярина ХАРІНА